

IRDO

MOZAIK

Prve slovenske družbeno odgovorne novice, št. 2/XI marec 2018

Mladinsko delo

Za razvoj kakovostnega mladinskega dela bo potrebna tako institucionalna kot tudi politična

Str. 5

Model M intervju

Tomaž Eržen, soustanovitelj Aurora Coworking center, ki je kot regionalni partner sodeloval v pomurski regiji

Str. 12

Sprejet Zakon o nevladnih organizacijah

V veljavo bo predvidoma stopil sredi aprila. Kaj prinaša?

Str. 16

Družbeno odgovorno gospodarjenje

Je naslov knjiga avtorja Viktorja Žaklja, ki je pravkar izšla

Str. 36

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti je bil ustanovljen leta 2004 z namenom raziskovati in pospeševati razvoj družbene odgovornosti v Sloveniji in v svetu.

Prizadeva si povezati vse ključne akterje na področju razvoja družbene odgovornosti (podjetja, vlada, civilna družba...) ter izvajati skupne aktivnosti in kampanje za osveščenost širše družbe o potrebnosti in pomenu družbene odgovornosti v Sloveniji.

S svojim delovanjem inštitut IRDO prispeva k prenosu in prilagajanju tujega znanja ter konceptov slovenskim razmeram in potrebam, hkrati pa omogoča izmenjavo slovenskega znanja in izkušenj s tujimi strokovnjaki, podjetji in organizacijami.

Povabite v naše članstvo tudi druge, ki bi želeli biti seznanjeni z informacijami o družbeni odgovornosti in prispevati k razvoju le-te.

Izdajatelj:

IRDO
Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
Preradovičeva ulica 26
2000 Maribor, Slovenija
info@irdo.si // www.irdo.si

Telefon: + 386 (0)31 344 883

Faks: + 386 (0)2 429 7104

Spletna mesta: www.irdo.si, www.horus.si,
www.mladinski-delavec.si, www.model-m.si/

Uredništvo

Novinar: Primož Ademovič, Monika Rajšp,
dr. Martina Rauter

Glavni urednik: ddr. Matjaž Mulej

Odgovorna urednica: mag. Anita Hrast

Kontakt: novice@irdo.si

Naklada: elektronska oblika novic, poslano na najmanj 1400 naslovov

Foto: IRDO in drugi avtorji

Fotografija na naslovnici: Slavomir Ulicny,
<http://www.freeimages.com/>

V kontekstu družbene odgovornosti (zmanjšanje stroškov, onesnaževanja okolja) so novice v elektronski obliki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Mnenja avtorjev niso tudi nujno mnenja uredništva. Besedila niso lektorirana in so v slovenskem in angleškem jeziku. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim dovoljenjem uredništva.

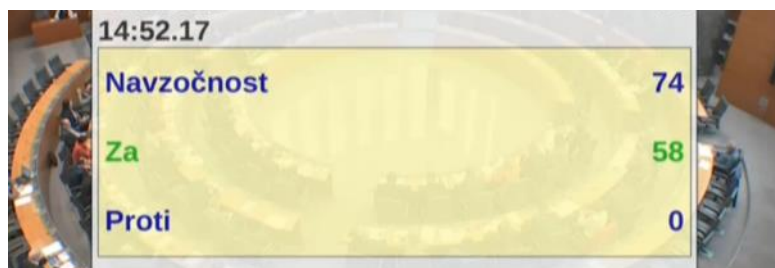
Revija IRDO Mozaik je v letu 2015 prerasla meje članstva, zato je namenjena članom inštituta IRDO, simpatizerjem, podpornim partnerjem ter poslovni in širši javnosti.

Vsebine

- 4 **Mladi, podjetništvo in družbena odgovornost**
- 6 **Model M Slovenija**
- 11 **Intervju Model M Pomurska regija: Tomaž Eržen**
- 13 **DO v Sloveniji**
- 16 **Sprejet Zakon o nevladnih organizacijah**
- 19 **S pametno integracijo do trajnostnega razvoja**
- 22 **Gozdovi za trajnostna mesta**
- 24 **Narava za vodo**
- 26 **V medu je več kot tisoč različnih sestavin**
- 29 **Ferfl intervju: Urška Jazbinšek**
- 31 **DO v Evropi in po svetu**
- 33 **Dogodki in konference**
- 35 **Razpisi in priložnosti**
- 36 **Nova knjiga: Družbeno odgovorno gospodarjenje**
- 37 **Pakt za mlade—Slovenija**

Vse več mladih si želi početi nekaj, kar bo koristilo tako njim, kot družbi. Pri tem se pogosto sprašujejo, kako odkriti svoje skrite potenciale in se hitro (samo)zaposeliti. Veliko jim lahko pomaga pridobljeno znanje o podjetništvu, nevladništvu in aktivnem iskanju zaposlitve. Nekateri si zaposlitev kreirajo tudi sami, bodisi v profitni ali neprofitni organizaciji. Projekt Model M Slovenija, ki prav zdaj poteka v Gorenjski regiji, pri tem pomaga.

Zakon opredeljuje pojem »nevladna organizacija«. Opre- deljuje enotne pogoje za pridobitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu, opredeljuje nekatere prave in ugodnosti za organizacije s statusom NVO v javnem interesu, vzpostavlja enotne in ažurne evidence nevladnih organizacij v javnem interesu, ki jo vodi AJ PES in ustanavlja proračunski sklad za razvoj NVO.

**INTEGRALNA
ZELENA
SLOVENIJA®**

V čedalje večji meri se soočamo z mnogoterimi, raznolikimi izzivi. Zato je nujen drugačen pogled na svet okrog nas, nov način razmišljanja in delovanja, preseganje kalupov... Pri Integralni zeleni Sloveniji so pripravili 100 nadaljevanj v seriji »S pametno integracijo do trajnostnega razvoja«. Objavljajo jih praviloma vsak dan od ponedeljka do petka, [tu](#). Nekaj jih bomo objavili tudi v Mozaiku.

Spoštovane članice in člani Inštituta IRDO!

Državni zbor je 20.marca letos sprejel Zakon o nevladnih organizacijah. V veljavo bo predvidoma stopil sredi aprila.

Po več kot desetih letih pobud, obljub in poskusov sta Zakon o nevladnih organizacijah in Proračunski sklad za NVO resnična.

Zakon, med ostalim, prinaša enotno opredelitev nevladne organizacije in odpravlja dosedanjo zmedo in razpršenost v več kot dvajsetih zakonih. Zakon omogoča vsem nevladnim organizacijam na vseh področjih, da pod enakimi pogoji pridobijo status delovanja v javnem interesu, hkrati pa določa tudi nekaj temeljnih ukrepov, ki naj bi krepili in spodbujali razvoj našega nevladnega sektorja.

Vsaj enako pomembno pa je, da gre zakon z roko v roki s posebnim proračunskim skladom za NVO. Sklad se polni s sredstvi iz nerazdeljenega dela dohodninskih donacij. Gre za približno pet milijonov evrov letno, ki so bistvena materialna podlaga za vpe- ljevanje in realizacijo razvojnih ukrepov.

Kaj prinaša zakon pa je opisala CNVOS smo krovna mreža slovenskih nevladnih organizacij in lahko preberete v tokratnem Mozaiku, ki prinaša še veliko drugega zanimivega br- nja.

Uredništvo Mozaika

V skladu z odločbo št. 61510-6/20153 z dne 23.2.2016, ki jo je izdalo Ministrstvo RS za kulturo, je e-revija IRDO Mozaik, prve slovenske družbeno odgovorne novice, vpisana v razvid medijev pod zaporedno številko 2014.

Mladi, podjetništvo in družbena odgovornost

Aktualna mednarodna usposabljanja nacionalnih agencij

Datum in kraj	Naslov dogodka (konferenca, seminar, webinar idr.)
2. - 8. maj 2018, Dunaj, Avstrija	COMETS – Understanding and facilitating individual and group learning processes
20. - 24. april, Nemčija	BiTriMulti (BTM) - Multilateral Training Course for newcomers in youth exchanges
5. - 8. junij 2018, Poljska	Quality Matters II. A cross sectoral approach to mobility projects within Erasmus + programme
24. - 28. marec 2018,	The art of dialogue

Podrobnosti [tu](#). Vir: Zavod Movit

Vabilo k udeležbi Mladinska izmenjava " Do Sport & Go Vegetarian"

[Popotniško združenje Slovenije](#) je v lanskem letu uspešno sodelovalo na projektu "Cherry on the cake" v organizaciji [Nacionalne agencije MOVIT](#) in z drugimi udeleženci sodelovalo pri ideji projekta "Do Sport & Go Vegetarian". Udeleženci iz Latvije so projekt tudi prijavi in tako imamo možnost za udeležbo mladih iz Slovenije. Mladinska izmenjava bo potekala v **Latviji med 14. in 21. aprilom 2018**, zaradi organizacije prevoza in kvalitetnega izbora udeležencev pa bi želeli izbor zaključiti že v samem začetku prihajajočega leta. Glavna ideja projekta je ovreči stereotipe, da vegetarijanstvo in šport nista najprimernejša kombinacija. Vir: Igor Jurišič, predsednik Popotniškega združenja Slovenije in mlad.si

Globalni forum za mlade vodje

One Young World ponovno išče mlade ustvarjalce sprememb, med **18 in 30 let**, za udeležbo na globalnem forumu za mlade vodje 2018, v mestu **Hag na Nizozemskem**. V ta namen razpisujejo sredstva za 125 mest, mesto pa ima zagotovljeno tudi vsaj en slovenski udeleženec. [Več informacij](#). Vir: Zavod Mobin

Dijak.info

Dijak.info je nov spletni portal, ki skrbi za lažji dostop do informacij na področju srednješolskega izobraževanja in pridobitev neformalnih znanj. Portal zajema mariborske srednje šole, njihove programe in pogoje za vpis, dijaške domove, štipendije, spremembe v otroškem dodatku, maturi ter vse pomembne informacije na temo šolanja... Vsebuje tudi blog, na katerem predstavniki mariborskih srednjih šol izražajo svoje mnenje in poglede na dijaške problematike in aktualne teme.

Portal je vzpostavila Dijaška skupnost Maribor, ki deluje pod Študentsko organizacijo Univerze v Mariboru. Organizacijsko enoto Dijaške skupnosti Maribor (DSM) sestavljajo dijaki, ki organizirajo dogodke in s tem poskrbijo za koristno preživljanje prostega časa naših vrstnikov, dijakov. [Več](#). Vir: Dijaška skupnost Maribor

Za razvoj kakovostnega mladinskega dela bo potrebna tako institucionalna kot tudi politična podpora

Socialna akademija je v sodelovanju z Uradom RS za mladino in partnerji projekta ABC of Youth Work v prostorih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport v četrtek, 1. marca, organizirala posvet o kakovosti v mladinskem delu z naslovom Dogodki ali skupine? Dogodka se je poleg desetih gostov iz tujine udeležilo tudi več kot petdeset predstavnikov in predstavnic mladinskega sektorja iz Slovenije. Namen posveta je bil začeti daljši proces posvetovanja o kakovosti pri izvajanju mladinskega dela v Sloveniji ter nasloviti nekatere ključne, že prepoznane vidike kakovosti. Urad RS za mladino želi tej tematiki v prihodnjih letih posvetiti več pozornosti.

V uvodnem nagovoru je direktor Urada RS za mladino Rok Primožič izpostavil pomembnost vprašanja o tem, kaj je danes kakovostno mladinsko delo. S tem namenom je urad tudi spodbudil oblikovanje delovne skupine Sveta Vlade RS za mladino, ki bo pregledala sisteme kakovosti mladinskega dela v Sloveniji in opredelila učinke mladinskega dela. To bo uradu služilo kot osnova za pripravo strategije razvoja mladinskega dela v Sloveniji. Matej Cepin, vodja projekta ABC of Youth Work, pa je v uvodnem nagovoru izpostavil ključna vprašanja, iz katerih so izhajali pri omenjenem projektu: kaj je osnova oz. tisti temelj mladinskega dela, ki gradi njegovo identiteto in tudi predstavlja dodano vrednost za vsa ostala področja, s katerim se mladinsko delo povezuje.

Po uvodnih nagovorih so sledila kratka predavanja na teme izzivov merjenja in zagotavljanja kakovosti v mladinskem delu, o mladinskem delu in mladih v digitalni dobi, čemur je sledila še predstavitev raziskave obstoječih virov s tega področja in predstavitev sistema kakovosti za delo s skupinami »Youth Work Growth Cycle«, avtorjev Mateja Cepina, ter Marzene Ples in Ewe Krzaklewske, obe predstavnici Univerze iz Krakova na Poljskem. Matej Cepin je izpostavil izzive, s katerimi se soočajo organizacije pri vzpostavljanju sistemov kakovosti: "Ko globje razmišljamo o kakovosti, so pomembne predvsem štiri komponente, in sicer: učinek našega dela, indikatorji mladinskega dela, orodja, s katerimi merimo kakovost in dejavnosti za izboljšanje kakovosti." Zaključil je s tezama, da temelj za razvoj kakovosti v organizaciji predstavlja opredelitev učinka mladinskega dela, ter da je pomembno, da pri diskusijah o kakovosti mladinskega dela sodelujejo vsi ključni deležniki.

Marzena Ples se je spraševala predvsem o mladinskem delu in mladih v dobi digitalizacije, pri tem pa izpostavila, da spletna komunikacija ne more nadomestiti skupnosti ali skupin, ki se oblikujejo pri mladinskem delu. Ewa Krzaklewska pa je na slikovit način predstavila osnovne elemente t. i. kroga rasti mladinskega dela (Youth Work Growth Cycle), ki lahko mladinskim delavcem pomaga pri izboljšanju dela v organizaciji, pa tudi širše. Le-ti so: mladi čutijo pripadnost organizaciji, organizacija skrbi za osebno rast mladih, mladinsko delo je za mlade atraktivno, uporabljajo se proaktivne metode dela, izgrajuje se podoba organizacije v javnosti, organizacija se trudi, da se v dejavnosti vključujejo novi udeleženci. »Biti ali ne-bit digitalni mladinski delavec« ter izzive na tem področju je prikazal Giacomo Trevisan iz organizacije Media Educazione Comunita iz Vidma v Italiji. Izpostavil je, da mladi danes ne potrebujejo guruja, ki bi jih vodil skozi digitalizirano mladinsko delo, zagotovo pa potrebujejo mentorja, človeka, ki jim prisluhne tudi na digitalnih kanalih. »Pri izgradnji sistemov kakovosti v organizacijah nam lahko pomaga tudi mentorstvo,« je na koncu drugega sklopa poudaril Sašo Kroneger, zunanji sodelavec Socialne akademije. Predstavil je mentorsko shemo, ki je nastala v okviru projekta in temelji na sistemu kakovosti Youth Work Growth Cycle.

V zadnjem delu pa so udeleženci, skupaj z Janezom Škuljem iz zavoda Movit, Ano Štromajer, predstavnico Mladinskega sveta Slovenije, Lauro Kranjčan, predstavnico Mreže MaMa ter Barbaro Zupan kot predstavnico Urada RS za mladino razpravljali o tem, kako kakovostno mladinsko delo podpreti tudi na institucionalni in politični ravni. Janez Škulj je poudaril, da oblikovanje kakovostnega okvira, bodisi na ravni organizacije ali na nacionalni ravni ne pomeni, da je vsaka zgodba tudi zgodba o uspehu, zagotovo pa nam skupaj z razmišljanjem o tem, kaj so naša tveganja in kako lahko merimo učinke našega dela, pomaga pri nadgradnji našega dela. Pri tem je pomembno, še posebej, ko razmišljamo o sistemu kakovosti na nacionalni ravni, da »one size fits all« pristop običajno ne deluje. Iskanje odgovora na vprašanje, kako do pravega okvirja ali minimalnih standardov, je pot, ki nas čaka v prihodnje,« je poudarila tudi predstavnica Urada RS za mladino Barbara Zupan. Brez temeljitih razprav z vsemi ključnimi deležniki ne bo šlo, saj mladinsko delo, ki je hkrati vse, ni nič, je na koncu še poudaril Matej Cepin.

Vir: Urad RS za mladino

MODEL M SLOVENIJA

Projekt Model M Slovenija, je zgodba o uspehu. Zgodba, ki naši skupnosti prinaša nove vrednote. Zadev, ki se pri tem projektu zgodijo, ne moremo ubesediti na kos papirja. Ker to ni »le neka« delavnica, v kateri prideš, se podpišeš na listo prisotnosti in gledaš na uro, da boš lahko šel domov. To je mnogo več. Sklepajo se prijateljstva, ponudijo se poslovne priložnosti, rojevajo se ideje, ki v nekaterih primerih prarastejo tudi v poslovni model.

V okviru projekta se ustvarja skupnost Model M Slovenija, kjer se mladi povezujejo s podjetniki, nevladnimi organizacijami, regijskimi podpornimi ustanovami ter drugimi in razvijajo lastne karijerne in poslovne načrte.

Model M Slovenija je projekt, ki zajema vso Slovenijo. Je zelo kompleksna, a hkrati tudi zelo lepa in pozitivna zgodba. Projekt traja do septembra 2018 in bo potekal v sedmih slovenskih regijah. Zajemal je že Celje, Ljubljano, Mursko Soboto in Koper. Potekal pa bo še na Bledu, v Novem mestu—je v teku sedaj in Slovenj Gradcu. Projekt sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Republika Slovenija – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Urad RS za mladino. Z njim pa želijo za večjo zaposljivost in zaposlenost usposobiti vsaj 140 mladih in zaposliti vsaj 32 mladih v sedmih statističnih regijah.

Namen projekta je, da mladim z usposabljanjem, mreženjem, svetovanjem in aktivno participacijo omogočimo, da ustvarijo svoje modele uspeha. S pomočjo praktičnih nasvetov strokovnjakov in podjetnikov bodo sodelujoči oblikovali lasten karierni načrt in ga skozi mreženje s podjetniki in promocijo tudi uresničili.

Model M pomeni biti mlad in biti vzor drugim, kako inovativno najdeš zaposlitev ali ustvariš svojo lastno. S projektom želimo povečati zaposljivost in zaposlenost mladih v starosti od 15. do vključno 29. leta na trgu dela v vsaj sedmih statističnih regijah Slovenije, prispevati k večji raznolikosti pristopov k zaposlovanju mladih in jim omogočiti zaposlitev. S projektom želimo prispevati k večji raznolikosti pristopov k zaposlovanju mladih (inovativno iskanje zaposlitve, ustvarjanje lastne zaposlitve preko lastne pravne osebe) s pomočjo podjetniških mrež, regijskih gospodarskih zbornic in kariernih centrov pri univerzah v posameznih regijah ter s pomočjo mladinskega dela in sodelovanja z nevladnimi organizacijami. Prav tako želimo usposobiti regijske organizacije v mladinskem sektorju za naslavljanje in reševanje problema brezposelnosti mladih in s tem na trajnostni način okrepiti kompetence mladinskih delavcev, mladinsko delo in njegov družbeno-gospodarski potencial, tudi s pomočjo Train the trainer programa za nje.

Več www.model-m.si in na FB: <https://www.facebook.com/modelmslovenija/>

VABILO ZA SODELOVANJE MLADIM V GORIŠKI REGIJI

Spoštovani,

če ste **brezposelni mladi v starosti od 18. do 29. let v Goriški regiji** z najmanj srednješolsko ali poklicno izobrazbo, vas vabimo, da se vključite v program usposabljanja projekta **Model M Slovenija** za nevladništvo, podjetništvo in aktivno iskanje zaposlitve.

Model M pomeni biti mlad in biti vzor drugim, kako inovativno najdeš zaposlitev ali ustvariš svojo lastno. Projekt sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Republika Slovenija – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. **Traja od 1.8.2016 do 15.9.2018, z njim pa želimo za večjo zaposljivost in zaposlenost usposobiti vsaj 140 mladih in zaposliti vsaj 32 mladih v sedmih statističnih regijah.**

Program v **Goriški regiji** se bo pričel izvajati **7. maja 2018** in bo trajal **do 6. junija 2018**. **Pohitite in se vključite v informativno delavnico, ki bo potekala v Novi Gorici, 24. aprila 2018 ob 10.30 uri v Kariernem središču, ZRSZ OS Nova Gorica, Ul. tolminskih puntarjev 4, 5000 Nova Gorica, kjer boste pridobili vse potrebne informacije! Število vpisnih mest je omejeno (20-30), zato se prijavite čim prej!**

Kaj naj torej storite?

preberite priloženo zloženko,
pridite na **Informativno delavnico, 24.4.2018 ob 10.30** v Karierno središče ZRSZ OS Nova Gorica, **Ul. tolminskih puntarjev 4, 5000 Nova Gorica**
pošljite svojo prijavnico na info@irdo.si **najkasneje do 5.5.2018** ali jo oddajte organizatorjem na **uvodnem srečanju 24.4.2018 v Novi Gorici.**

Vabljeni na brezplačno usposabljanje, kjer se boste povezali s podjetniki, nevladniki in dosedanjimi udeleženci projekta ter tako hitreje prišli do zaposlitve. V Celju, Ljubljani, Murski Soboti, Kopru, Novem mestu in Kranju se je projekta doslej udeležilo skupaj 110 oseb, več kot 30 jih je že **dobilo zaposlitev**, nekateri so se zaposlili še pred iztekom programa usposabljanja! **Naredite nekaj zase in se nam pridružite. Skupaj smo uspešnejši, zato ustvarjajte vašo prihodnost skupaj z nami!** Več www.model-m.si in na FB: <https://www.facebook.com/modelmslovenija/>

S prijaznimi pozdravi,

mag. Anita Hrast,
direktorica Inštituta IRDO, l.r.

VABILO NA 2. STOPNJO USPOSABLJANA V OKVIRU PROJEKTA MODEL M SLOVENIJA

Javni zavod Cene Štupar,
Ljubljana, Linhartova cesta 13

KDAJ?

VEDNO V SREDINI MESECA, OB PETKIH OD 9. – 15. URE

13.4.2018: Osnove finančne pismenosti

18.5.2018: Prodaja, marketing in socialna omrežja

15.6.2018: Organizacija dogodkov in »Event management«

KAJ? Zanimiva in razgibana, predvsem pa uporabna predavanja, ki bodo motnja med odmori za pogovarjanje in mreženje. Gre za nadgradnjo usposabljanja mladih v okviru projekta Model M Slovenija. Po vsakem usposabljanju mladi pridobite **dodatno potrdilo**.

KOGA VABIMO? MODELKE IN MODELE - Vse mlade brezposelne, ki ste že sodelovali in želite še naprej sodelovati v projektu Model M Slovenija in aktivno prispevati k ustvarjanju boljših pogojev za mlade v Sloveniji. **VSE MLADE, KI BI MODELKE IN MODELI ŠE ŽELELI POSTATI** - Povabite lahko brezposelnega brata, sestro, sestrično, bratranca, prijatelja, sošolca, znanca (tudi ženskega spola vse navedene), skratka vse mlade v starosti od 19 – 29 let, željne novih znanj in izzivov.

KOLIKO TO STANE? Usposabljanje je za mlade brezposelne brezplačno, vaš čas pa bo koristno porabljen. **Pridite in se prepričajte sami, odlično bo.**

ZAKAJ? Zato ker boš:

Krepil/a svoje znanje

Načrtoval/a svojo prihodnost in sooblikoval/a prihodnost drugih

Se (o)mrežil/a, povezoval/a, sodeloval/a, družil/a in spoznaval/a številna slovenska narečja in svoje vrstnike iz drugih regij

Pridobil/a dodatno potrdilo, ki ti lahko omogoči hitrejšo pot do zaposlitve

Pohiti s prijavo in čim prej piši na e-naslov: martina.rauter@irdo.si. Lahko pa nas tudi pokličeš, 051 365 443 (Martina) in 031 344 883 (Anita). Več: www.model-m.si

Pridi in se prepričaj na lastno pest, odlično bo! Povabi še prijatelja!

MODEL M SLOVENIJA

GORENJSKA REGIJA *(kratko poročilo)*

za brezposelne mlade in študente v starosti od 24 do 29 let v Gorenjski regiji

V Gorenjski regiji se je pričel izvajati 19. marca in bo trajal do 18. aprila 2018.

Vse več mladih si želi početi nekaj, kar bo koristilo tako njim, kot družbi. Pri tem se pogosto sprašujejo, kako odkriti svoje skrite potenciale in se hitro (samo)zaposeliti. Veliko jim lahko pomaga pridobljeno znanje o podjetništvu, nevladništvu in aktivnem iskanju zaposlitve. Če se posameznik seznaní z načinom podjetnega razmišljanja, lahko bolje razume bodočega delodajalca in tako prej pride do zaposlitve. Nekateri pa si zaposlitev kreirajo tudi sami, bodisi v profitni ali neprofitni organizaciji. Projekt Model M Slovenija pri tem pomaga.

Dr. Franc Vidic je Modelom in Modelkam nakazal pot do železne volje, fokusa in navduševal s poslovnimi in življenjskimi strategijami za uspeh, ki pa imajo realne temelje in rezultate!

Pa še njegova uganka: Zakaj morajo biti CILJI malo "nori"? ---- Zato, da se je vredno potruditi zanje!

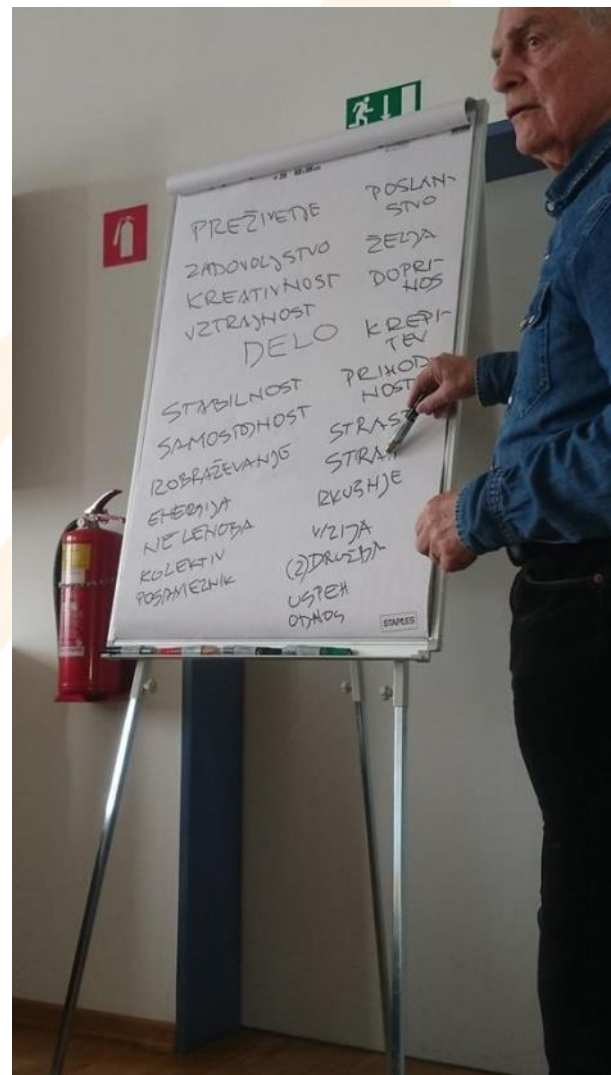
Trud prinaša sadove! Prisotnost na družabnih omrežjih prav tako! O koristih, pasteih, FB, Instagram, Twitter, LinkedIn... You name it... je znami podelila bogato znanje [Monika Raišp](#) iz podjetja ClickIT

MODEL M SLOVENIJA GORENJSKA REGIJA

"Če si uspešen kot oseba, si uspešen tudi kot podjetnik, delavec ... samo voljo je treba imet in motivacijo!" je mladim povedala energična **Daniela Žagar**, direktorica Območne obrtno-podjetniške zbornice Kranj, ki prijazno gosti usposabljanje mladih brezposelnih.

Ddr. Matjaž Mulej nas navdušuje z razmislekom o odnosih, sodelovanju, soodvisnosti. Zavedati se moramo, da ima vsak različne vidike, poglede na isto zadevo. To lahko povzroča konflikte... za sinergije pri delu in v odnosih, je treba to premostiti, treba se je povezovati

V regiji Jugovzhodna Slovenija so včeraj uspešno zaključili usposabljanje 16-tih brezposelnih mladih

6. marca 2018 se je z zaključno prireditvijo – predstavitvijo kariernih in poslovnih načrtov mladih – zaključilo usposabljanje brezposelnih za podjetništvo, nevladništvo in aktivno iskanje zaposlitve, ki je v okviru projekta MODEL M Slovenija potekalo v prostorih regionalnega partnerja projekta – Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine v Novem mestu. V usposabljanje je bilo od 29. januarja 2018 pa vse do 5. marca 2018 vključenih 16 mladih oseb iz Dolenjske in Bele krajine. Povezali so se s podjetniki, nevladniki in dosedanjimi udeleženci projekta ter tako spoznali in izvedeli veliko informacij, ki so pri iskanju zaposlitve nujne.

Mladi so ob zaključku usposabljanja v Novem mestu pripravili tudi predstavitven bilten vključenih udeležencev, poimenovan Mbuk, v katerega so v uvodu zapisali naslednje izkušnje s programom usposabljanja: *»Včasih preprost »hvala« ni dovolj, da bi nekemu izrazili svojo hvaležnost. In ekipa Inštituta IRDO je eden izmed takih primerov. Večina nas je prišla v Model M po nove izkušnje in v želji širjenja obzorja, mislim pa, da smo vsi dobili mnogo več. Pri marsikom od nas so predavatelji dregnili v skrite rane, v ovire čez katere nam še ni uspelo priti, v kotičke našega uma, ki ga morda še nismo odkrili. Dali so nam zagon, znanje in možnost, da lahko naredimo drugače, voljo na poti do uspeha, občutek, da je samostojna pot zabavna in svobodna, a pot do tja je zahtevna in naporna. Z nami so delili znanje in izkušnje, nas pogosto silili, naj razmišljamo dlje in širše, naj ne ostajamo v svoji coni udobja in naj se osvobodimo vse prtljage, ki nas vleče nazaj na poti do uspeha, ter da naj bomo pogumni in naj ne pozabimo na svojo intuicijo. Poslušati sebe, to smo slišali večkrat. Zaupati sebi in svojim občutkom, ker je to tista prava pot. Uspejo tisti, ki verjamejo vase, in v to, kar lahko ponudijo drugim. Ljudje, ki se cenijo in verjamejo vase, bodo uspeli. Zato tisti mali hvala ni dovolj, ker smo zaradi vas dobili toliko novih možnosti, da gradimo na sebi in se izboljšujemo in smo najboljša verzija sebe, ki je potem lahko uspešna v vsem. Hvala, ker ste nam to omogočili in nam dali možnost poslušati tako super ljudi. In hvala za vse pojedine, nasmeh, objeme, brce v rit, komentarje in spodbude. Bila je prijetna, zanimiva, zabavna izkušnja in verjamem, da nam bo vsem uspelo početi tisto, kar nas veseli. Srečno in pogumno drage umetnice in umetnik. (VESNA PLAVEC)«*

Intervju Model M Pomurska regija: Tomaž Eržen

Model M je odličen program

Do sedaj je Model M Slovenija gostoval že v številnih regijah. Ena izmed njih je bila tudi Pomurska regija. Tam so udeleženci usposabljanje opravljali maja in junija lani. Kot regionalni partner je v pomurski regiji sodeloval **Aurora Coworking center**, zato se je **Primož Ademovič** pogovarjal z enim izmed ustanoviteljev centra, **Tomažem Erženom**.

Ali lahko predstavite aurora coworking?

Aurora Coworking je prostor, ki ga lahko člani uporabljajo za svoje delo, ne da bi jim bilo potrebno plačevati drago najemnino za pisarno. V zadnjih mesecih pa se v Aurori vedno bolj posvečamo mednarodnim projektom ter vključujemo tudi druge iniciative. Ena bolj vidnih je SIA (Social Impact Award) Slovenija, ki je pravkar v polnem razmahu.

Kdo so člani?

Člani smo samostojni podjetniki in osebe z iniciativo, ki iščejo ljudi s podobnim razmišljanjem.

Na kakšen način delujete?

Naši člani so majhna skupnost; vsak član plača mesečno članarino in dobi svoj ključ in lahko prostore (z določenimi pravili) uporablja, kadar in koliko mu to najbolj ustreza.

Kdo in kako se lahko vključi?

Vključi se lahko vsak, ki potrebuje prostor za delo in srečevanje z ljudmi, ki s(m)o se odločili, da zadeve vzamemo v svoje roke in skušamo narediti nekaj pozitivnega v regiji – predvsem na področju socialnega podjetništva.

Kako to, da ste se odločili za sodelovanje pri projektu Model M Slovenija?

V preteklosti smo stkali pozitivne vezi z IRDO in ko je pogovor nanesel na izvedbo Modela M v naši regiji, smo bili takoj za. Del naše vizije je, da spodbudimo prebivalce v regiji k samoiniciativnosti in iskanju zaposlitve oziroma drugih alternativ. Model M se je tudi v praksi izkazal kot odličen program za doseg tega cilja.

Kaj se vam je pri projektu zdelo najbolj poučno?

Vsebina programa je zelo kvalitetna in relevantna, mene pa je najbolj prevzela pozitivna energija v skupini in pristnost odnosov, na podlagi katerih je skupina zares lahko izkoristila vsebine in jih uporabila v praksi. Tudi štiri mesece po zaključku se udeleženci še vedno srečujejo, torej je bila energija skupine res odlična.

Bi sodelovanje priporočili mladim? In če da, zakaj?

Vsekakor. Marsikatero izobraževanje je pusto in navaja standardne pristope ter predloge. Pri Modelu M pa je poudarjen osebni pristop in spoznavanje posameznika. Menim, da je to najboljši pristop za učinkovito delo z brezposelnimi mladimi in za optimalne rezultate.

Tomaž Eržen (levo spodaj) skupaj z udeleženci Model M Slovenija.

DO v Sloveniji

Priznanje za življenjsko delo

Dr. Jožica Rejec prejemnica priznanja za življenjsko delo na področju managementa poudarja, da brez ustvarjalnosti in ambicioznosti ne prideš nikamor. Jožica Rejec, doktorica elektrotehnike se je po 12 letih uspešnega vodenja podjetja Domel z letošnjim januarjem upokojila. Uveljavila je moderne načine vodenja, kot je upoštevanje zaposlenih, skrb za talente in spodbujanje inovativnega ozračja. Verjame, da je solastništvo zaposlenih dobro za razvoj in rast podjetij.

PRIZNANJE ZA ŽIVLJENJSKO DELO NA PODROČJU
MANAGEMENTA 2017

DR. JOŽICA REJEC

Jožici Rejec je Upravni odbor Združenja Manager podelil priznanje za življenjsko delo na področju managementa 2017. Managerka uspešnega podjetja, ki je v 100% lastništvu zaposlenih in nekdanjih zaposlenih, je z družbo Domel povezana že dobrih 39 let in je vodenje po dolgi karieri nedavno predala nasledniku. Podjetje se je v času njenega vodenja razvilo v uspešno in svetovno konkurenčno podjetje, visoko spoštovanje tako med sodelavci kot partnerji pa je dosegla tudi s svojim avtentičnim načinom vodenja na podlagi vrednot spoštovanja vsakega posameznika, sodelovanja in zaupanja ter izjemno razvitim čutom za skupno dobro. [Več](#). Vir: Združenje Manager in Radio Prvi. Fotografija: spletna stran podjetja Domel

Naše super sadje

K shemi »Izbrana kakovost – Slovenija« so meseca marca pristopili tudi slovenski sadjarji. S to potezo izkazujejo svojo skrb za slovenskega potrošnika, saj bodo v interesu boljše prepoznavnosti ter zagotavljanja izvora in kakovosti svojih pridelkov deležni še večjega nadzora. A potrošniku želijo še posebej predstaviti sadje iz bližine. Slovensko certificirano sadje se bo od druge ponudbe na policah trgovin ločevalo po že uveljavljenem zaščitnem znaku »Izbrana kakovost – Slovenija, država pridelave in predelave«, ki je bilo do nedavnega v uporabi le za [mleko](#), [mlečne izdelke](#) ter [perutninsko](#) in [goveje](#) meso.

Zaščitni znak »Izbrana kakovost – Slovenija« na sadju potrošnikom zagotavlja nadstandardno kakovost proizvodov, dodaten nadzor nad pridelavo in predelavo sadja (kadar je predelano) ter obenem potrjeval, da je sadje v celoti pridelano in predelano v Sloveniji. [Več](#). Vir: Projekt [Naša super hrana](#)

Početi morate, kar vam pospeši bitje srca in odpre oči!

Zavod Ypsilon je 20. marca 2018 v Festivalni dvorani Ljubljana organiziral peti Speak Up, tokrat z geslom Follow Your Dreams. Že drugo leto zapored je dogodek podprl Lidl Slovenija v okviru pobude Ustvarimo boljši svet. Namen dogodka je motivirati občinstvo za postavljanje osebnih in profesionalnih ciljev. Govorniki in govornice: **Dejan Zavec, Ivana Djilas, Andreja Sterle Poldobnik, Matej Markovič, Maša Hrovat in Matic Vizjak** so v 15 minutnih govorih prikazali svoj

pogled na sanje ter spregovorili o vlogi neuspeha. S svojimi zgodbami so občinstvu pokazali pozitiven zgled, kako izpolniti zastavljene cilje: cilji morajo biti dovolj veliki, učiti se je treba iz padcev, predvsem pa je treba biti pozoren na priložnosti in sprejemati dobre odločitve. [Več.](#) Vir: Zavod Ypsilon

Dobre prakse

Na spletni strani Urad RS za mladino so objavljene primeri dobrih praks projektov in programov, ki so financirani iz evropskih kohezijskih skladov. Med primeri dobrih praks je tudi Model M. [Več.](#) Vir: Urad RS za mladino

V Sloveniji nobelovec slovenskega rodu prof. dr. Duncan Haldane

V okviru 26. Dnevoev Jožefa Stefana je imel 21. marca 2018 vabljen predavanje tudi Nobelov nagradenec za fiziko v letu 2016 prof. dr. Duncan Haldane s Princeton University v ZDA. Velika predavalnica inštituta je bila premajhna za vse, ki so mu želeli prisluhniti, so pa predavanje Nobelovca lahko spremljali preko prenosa v galeriji Inštituta.

Prof. Haldane je tokrat, nasprotno od nastopov na Fakulteti za matematiko in fiziko, spregovoril bolj poljudno in predstavil prepletenost kot Einsteinovo darilo kvantni mehaniki. Haldane, ki je po materi Slovenec in po očetu Škot, je med drugimi sprejel tudi predsednik republike Borut Pahor, ameriški veleposlanik Brent Hartley, predsednik SAZU Tadej Bajd, izredno zanimanje zanj pa so izkazali tudi številni slovenski mediji. Vir: Inštitut Jožefa Stefana

Mentor leta dr. Primož Zihlerl

Mentor leta 2017 je postal dr. Primož Zihlerl, sodelavec Odseka za teoretično fiziko Inštituta »Jožef Stefan« in Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani. Dr. Zihlerla je nominiral nekdanji

doktorand dr. Matej Krajnc, s katerim sta začela sodelovati že v času Kranjčevega magistrskega študija. Dr. Zihlerl mu je takrat za magistrsko delo namenil ambiciozen projekt na temo mehanike epitelijskih tkiv, za katerega je dr. Krajnc prejel univerzitetno Prešernovo nagrado ter svojo prvo znanstveno objavo v priznani mednarodni reviji Soft Matter, kasneje pa ga je nadgradil v doktorsko delo. Dr. Zihlerl ga je ves čas podpiral in mu v celoti zaupal, hkrati pa ga je naučil vseh korakov znanstvenega dela. Vir: Inštitut Jožefa Stefana

Dežela kozolcev

Dežela kozolcev je prvi muzej na prostem s kozolci. Vanj je prestavljenih 19 različnih sušilnih naprav, ki izvirajo iz Mirnske doline, le ena je iz okolice Ivančne Gorice. Namen postavitve je prikaz razvoja kozolca v časovnem, prostorskem in socialnem pomenu od preprostih sušil do razvojno bogatih oblik dvojnih kozolcev – toplarjev. Dežela kozolcev je inovativni projekt Občine Šentrupert, ki vsestransko vrednost dediščine kozolcev povezuje s sodobnimi oblikami turizma in gospodarstva. [Več.](#) Vir: Dežela kozolcev Šentrupert

Turbulenca – Razmišljati izven okvirjev

Misliti drugače in iskati vedno nove rešitve ni rezervirano zgolj za umetnike in druge ustvarjalne poklice, temveč nam lahko koristi tudi v vsakdanjem življenju. Kako sploh razmišljati zunaj ustaljenih in sprejetih okvirov, kako spodbuditi ustvarjalno mišljenje in kakšne rezultate lahko to prinese? Več z gosti v oddaji RTV Slovenija [Turbulenca!](#)

Obletnica PRSPO

22. marca 2018 je v Portorožu potekala proslava ob 20. obletnici PRSPO. Slavnostni govornik je bil predsednik Odbora PRSPO, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo, g. Zdravko Počivalšek. Govor je imel tudi Léon Tossaint, direktor EFQM, ki menda po svetu o Sloveniji govori kot o vzorčnem modelu strategije odličnosti. EFQM se hitro širi, v kratkem se pričakuje tudi prve aktivnosti v severni Afriki. Zmagovalci zadnjih dvajsetih let so prejeli posebno priznanja. UKC je letošnji nagrajenec. Vsi govorniki so si bili enotni, da se lahko pot k odličnosti povzame z Aristotlovimi besedami: "Odličnost ni dejavnost, temveč navada". Napisala: Katarina Parovel

25 let dela z ljubeznijo

V štajerski prestolnici skupina strokovnjakov že polnih 25 let z ljubeznijo spremlja informacije in jih distribuira tistim, ki vedo, da je čas denar. Podjetje je svojo zgodbo začelo s škarjami in se je v skladu z tehnologijo transformirala do digitalnih zgodb. Z novo kampanjo Mi smo vaše modro srce želi podjetje Press Clipping izpostaviti svoje zaposlene, da naročniki spoznajo svoje press clipping skrbnike, urednike in analitike. [Več](#). Vir: Press Clipping

Naj mentor prostovoljcev in naj mentorica prostovoljcev 2017

Slovenska filantropija letos prvič razpisuje natečaj, katerega namen je *prepoznavanje dela odličnih mentorjev in mentoric ter koordinatorjev in koordinatoric prostovoljcev* kot ključnih nosilcev organiziranega prostovoljstva, priznavanje pomena in vrednosti njihovega dela ter promocija njihovega prispevka h kakovosti prostovoljstva. Naziv se podeljuje za leto 2017 aktivnim mentorjem in mentoricam za delo, opravljeno v preteklih letih oz. do konca preteklega leta. Vabijo vse organizacije, članice Slovenske mreže prostovoljskih organizacij, da predlagajo mentorja, koordinatorja, organizatorja ali vodjo prostovoljcev, ki ga oz. jo prepoznavate kot osebo, ki si s svojim delom zasluži ta naziv. Prijave so mogoče **do 20. aprila 2018**. Razpisno dokumentacijo najdete [tukaj](#). Vir: Slovenska filantropija

Zeleno Posavje-za naravo in zdravje

Javno podjetje Komunala Brežice, ki je za svoje družbeno odgovorne aktivnosti je prejelo nagrado Horus 2017 – slovensko nagrado za družbeno odgovornost se zaveda nujnosti ohranjanja narave, na katero človek v hitrem tempu življenja, prepogosto pozabi. S tem namenom so oblikovali ekološki projekt »Zeleno Posavje – za naravo in zdravje«, s katerim želijo izboljšati ozaveščenost prebivalcev regije Posavje, o pomenu ohranjanja narave, okolja in ekologije, in sicer o ponovni uporabi stvari, krožnemu gospodarstvu, pomenu pitja vode iz pipe, zmanjšanja zavržene hrane in ločenega zbiranja odpadkov (jedilno olje, kavna usedlina). Poleg tega želijo zmanjšati količino odloženih odpadkov na viru, predvsem biološkega odpada, kosovnega odpada in plastične embalaže. [Več o projektu](#). Vir: Javno podjetje Komunala Brežice

1. srečanje strokovnega sveta SZKO

15. februarja 2018 je potekalo **1. srečanje strokovnega sveta Slovenskega združenja za kakovost in odličnost**. Vabilu se je s svojim CV - jem odzvalo 40 strokovnjakov s področja kakovosti in odličnosti. Soglasno so imenovali predsednika Strokovnega sveta SSv prof. dr. Boruta Rusjana. Podprli so pobude za **ustanovitev: Industrijske sekcije, Sekcije za kakovost v državni upravi, Sekcije za državno upravo**. [Več](#). Vir: Slovensko združenje za kakovost in odličnost

Sprejet Zakon o nevladnih organizacijah

Parlament je 20.3.2018 sprejel [Zakon o nevladnih organizacijah](#). V veljavo bo predvidoma stopil sredi aprila.

KAJ PRINAŠA?

- Jasno definicijo, koga lahko štejemo za nevladno organizacijo in koga ne,
- vzpostavitev posebnega proračunskega sklada za razvoj NVO, kamor se avtomatsko steka ne(u) porabljeni del dohodninskih donacij (trenutno gre za cca. 5 mio evrov letno),
- vsem nevladnim organizacijam ne glede na področje njihovega delovanja omogoča pridobitev statusa delovanja v javnem interesu (to možnost so doslej imela samo društva),
- nevladne organizacije, ki imajo status delovanja v javnem interesu, po novem poročajo ministrstvu vsako dve leti in ne več letno,
- poenostavitev poročanja nevladnih organizacij, ki imajo status delovanja v javnem interesu, tako da jim ne bo potrebno pošiljati več obsežnih poročil s prilogami, temveč samo dokazila o doseganju predpisanih dosežkov,
- nevladne organizacije, ki imajo status delovanja v javnem interesu, imajo prednost na javnih razpisih iz državnega proračuna,
- enotno (spletno dostopno) evidenco vseh nevladnih organizacij, ki delujejo v javnem interesu,
- pravno podlago za javne razpise, namenjene razvoju in podpori nevladnih organizacij,
- jasno zakonska opredelitev horizontalnih mrež, regionalnih stičišč in vsebinskih mrež, kar pomeni tudi določeno priznanje pomembnosti njihovega položaja pri razvoju NVO,
- nalaga vladi, redno pripravo strategij razvoja NVO in programov razvojnih ukrepov.

Zakon ima dolgo brado, pobude zanj so stare več kot deset let, a je šele aktualni minister za javno upravo prepoznal pomembnost zakona in ga vključil v svoj program. Pripravljalo se ga je tri leta, za izhodišče je bil vzet osnutek, ki je bil pod koordinacijo CNVOS pripravljen znotraj nevladnega sektorja v 2012, sam postopek pa je Služba za NVO z ministrstva peljala zelo in zgledno odprto in vključujoče, tudi delovna skupina je bila sestavljena pol-pol, pol nevladnikov, pol predstavnikov ministrstev.

Pomembno dopolnitev je zakon dobil v parlamentarni proceduri. Izvorni vladni predlog ni vseboval ustanovitve proračunskega sklada, ker mu je odločno nasprotovalo finančno ministrstvo, temveč je nekako kompromisno samo govoril o tem, da se na proračunskih postavkah pristojnega ministrstva zagotavljajo sredstva za razvojne ukrepe. Tem je zato grozilo, da bodo ostajali nerealizirani, kot se to pogosto zgodi ukrepom, za katere se vnaprej ne zagotovi proračunskih sredstev. Na državni zbor je bila zato naslovljena skupna nevladniška pobuda, da se zakon amandmira.

Za sprejem dopolnila se je v parlamentu zelo odločno zavzel in angažiral poslanec Jani Möderndorfer, z njim je naposled soglašalo tudi ministrstvo za javno upravo, tako da ga je potem matično delovno telo pred tremi tedni z glasovi vseh koalicijskih članov tudi soglasno potrdilo.

Dopolnjen predlog je moral nato prestati še dve glasovanji celotnega državnega zbora. Nasprotovali so mu samo poslanci SDS, ki so v drugem branju celo predlagali amandma, s katerim bi sklad za razvoj NVO iz zakona zopet izpadel. A neuspešno, saj jih ni podprla nobena druga poslanska skupina.

Vir: CNVOS

IZZIVI
SLOVENIJE
2020

Prihodnost razvoja
nevladnih
organizacij v
slovenski družbi

FAKULTETA ZA UPRAVO

4. 4. 2018 ob 17. uri

DR. NEJC BREZOVAR
(Ministrstvo za javno upravo)

GA. ERIKA LENČIČ STOJANOVIČ
(Ministrstvo za javno upravo)

G. JANI MÖDERNDORFER
(Državni zbor)

G. GORAN FORBICI
(CNVOS)

GA. TEREZA NOVAK
(Slovenska filantropija)

GA. ANITA OGULIN
(ZPM Ljubljana Moste Polje)

G. GREGOR PLANTARIČ
(Zavod 14)

DR. ALEKSANDER ARISTOVNIK
(Zavod 14)

Friedrich Naumann
STIFTUNG

FÜR DIE FREIHEIT

Nevladne organizacije (NVO) predstavljajo pomemben segment slovenske družbe in ključno vplivajo na družbeno povezanost, solidarnost ter imajo potencial za nadaljnji razvoj. Obstoječa široka mreža NVO v Sloveniji, pestrost njihovih organizacijskih oblik, kadrovski (profesionalni in predvsem prostovoljski potencial) ter lastni finančni viri predstavljajo dobro osnovo za širitev obsega socialnih in drugih storitev v skladu s potrebami prebivalcev ter za delen prenos teh storitev iz javnega v nevladni sektor. Zaradi izjemnega pomena NVO v družbi pa je potreba po zakonski ureditvi njihovega delovanja nujna, saj bomo le tako lahko zagotovili boljšo povezanost in učinkovitost njihovega delovanja ter krepitev in optimizacijo sodelovanja z državo. Z omizjem tako želijo predstaviti poglede različnih deležnikov na predlagano ureditev področja NVO, ki je predvidena v Zakona o nevladnih organizacijah ter izpostaviti ključne priložnosti in izzive razvoja slovenskega nevladnega sektorja v bližnji prihodnosti.

Vabijo vas, da pri sooblikovanju odgovorov na ključna vprašanja razvoja nevladnega sektorja v Sloveniji sodelujete tudi vi s sodelovanjem na okrogli mizi (več na [povezavi](#)), ki bo potekala v sredo, **04. 04. 2018, ob 17h v predavalnici P14 na Fakulteti za upravo (UL), Gosarjeva ul. 5, Ljubljana.**

Udeležba na dogodku je brezplačna, zato vas vljudno prosijo, da se do vključno **TOR, 03. 04. (do 12h)** na dogodek [prijavite preko spleta](#). Za dodatne informacije so vam na voljo na naslovu info@zavod14.si.

Zavod 14, zavod za sožitje in napredek

Dobrodošli na IOCTI 2018 | Bled, Slovenija

7 - 14 oktober 2018

IOCTI (intenzivno usposabljanje za organizacijske sistemske postavitve) je celovit program usposabljanja z inovativnimi sistemskimi orodji za uporabo pri svetovalnih dejavnostih, načrtovanju upravljanja sprememb in razvojnih procesih v podjetjih, ustanovah, skupinah in posameznikih.

Dogodek s prvovrstnimi mednarodnimi trenerji in udeleženci iz vsega sveta ponuja enkratno priložnost za izredno bogato in globoko izmenjavo znanja, izkušenj in pristopov.

Prvi IOCTI je bil organiziran leta 2004 v Amsterdamu, njegov pobudnik in vodja je bil Jan Jacob Stam, ustanovitelj nizozemskega Inštituta Bert Hellinger. Tudi drugo srečanje, leta 2006, se je odvijalo tam. Leta 2008 in 2010 je bila država gostiteljica Mehika, na čelu s Katio del Rivero, direktorico podjetja Visión Sistémica. Leta 2012 je dogodek potekal v Baskiji, njegov vodja pa je bil Guillermo Etchegaray, direktor podjetja Geiser Works.

V letu 2014 in 2016 se je lokacija preselila v Južno Ameriko. V Urugvaju je IOCTI organizirala in vodila skupina Foco Sistémico. Takrat smo govorili o "odprtem IOCTI-ju, odprtem za dialog v svetu, ki nas spreminja". Ob koncu dogodka smo spoznali, da se IOCTI spreminja.

V letu 2018, v času globoke in razvojne preobrazbe, bo IOCTI doživel svojo 8. različico.

**Inštitut za sistemske postavitve
je organizator tega velikega dogodka v osrčju Evrope,
v Sloveniji na Bledu
od 7. do 14. oktobra 2018.**

Vir: Inštitut za sistemske postavitve in IOCTI 2018

Integralna serija

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja

V čedalje večji meri se soočamo z mnogoterimi, raznolikimi izzivi – od svetovnih do evropskih, slovenskih, lokalnih; od podnebnih sprememb do ekonomskih problemov.

Zato je nujen drugačen pogled na svet okrog nas, nov način razmišljanja in delovanja, preseganje kalupov...

Celosten pogled, ki nam bo pomagal, da elemente, ki jih že imamo, vidimo v novi luči, na drugačen in celosten način povežemo, prepletemo, stkemo – PAMETNO INTEGRIRAMO.

Drobce rešitev, ki bodo dobre za vse, imamo pred seboj, živimo z njimi – tu, v Sloveniji in Evropi.

Ker »nič ni tako praktično kot dobra teorija« (Lewin), predstavljamo NAČELA, po katerih je mogoče oblikovati nov, celosten konceptualen okvir; pravzaprav lahko vodijo do različnih teorij. In ta načela nas lahko pripeljejo do TEORIJE INTEGRALNEGA RAZVOJA avtorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja.

Praktični primeri njene uporabe z odličnimi praksami (večina iz Slovenije) in novi integralni koncepti bodo sestavljali večino od 100 nadaljevanj v seriji »S pametno integracijo do trajnostnega razvoja«. Objavljali jih bomo v naslednjih nekaj mesecih, praviloma vsak dan od ponedeljka do petka. S pomembnim sporočilom, da je nujno pametno povezati številna prizadevanja in potencialne za trajnostni razvoj v okviru EU.

Med drugim smo pristop integralnih svetov uporabili pri snovanju novega, trajnostnega modela razvoja za našo državo - poimenovali smo ga Integralna zelena Slovenija. Predstavili smo ga v knjigi Integral Green Slovenia (Routledge, 2016), ki smo jo uredili dr. Darja Piciga, prof. Alexander Schieffer in prof. Ronnie Lessem, napisalo pa poleg nas še 42 slovenskih avtorjev.

Z Integralno serijo se odzivamo na številne pobude, da bi imeli čimveč gradiv o Integralni zeleni Sloveniji tudi v domačem jeziku. In integralna zelena pot lahko prispeva tudi k prihodnosti Evrope.

O vsem tem bo v prihodnjih mesecih pisalo več deset avtorjev knjige in drugih integralnih mislecev. Vse to prvič celostno v slovenskem jeziku in edinstveno v svetovnem merilu.

Napisala: Dr. Darja Piciga

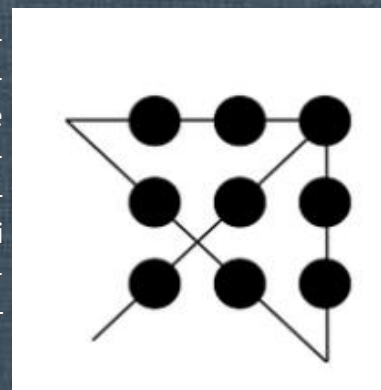

**INTEGRALNA
ZELENA
SLOVENIJA®**

2. nadaljevanje

Gordijski vozli našega časa: z mečem ali razumom?

V 1. prispevku Integralno zgodbo začenjamo z globalnimi izzivi in trenjem miselnih orehov, uvodu k seriji S pametno integracijo do trajnostnega razvoja, smo nakazali zapletenost in obsežnost globalnih izzivov, se katerimi se kot del človeštva soočamo tudi v Sloveniji, in zahtevajo korenite spremembe v našem mišljenju in ravnanju. K iskanju rešitev prispevajo tudi spretnosti reševanja problemov: problem 9 pik (rešitev na sliki desno) ozavešča, kako pomembno je stopiti iz obstoječega polja, kalupov, ustaljenih okvirov: »out-of-the-box«. Vendar bo za množico medsebojno prepletenih izzivov potrebno še kaj več.

Ali nam literatura o reševanju problemov lahko še kaj pomaga pri nadaljnjih razmislekih?

Poglejmo v zgodovino.

Medsebojna prepletenost mnogoterih izzivov, s katerimi se danes srečuje človeštvo, bolj kot na problem 9 pik spominja na gordijski vozel (pravzaprav na gordijske vozle).

Osvežimo spomin:

Gordijski vozel je po starogrški pripovedki vozel, ki ga je na vozu, nekdam v lasti kralja Midasa, zavozljal frigijski kralj Gordios. Prerokovano je bilo, da bo zavladal Aziji, kdor bo vozel razvozlal. Aleksander Veliki je leta 334/333 pr. n. št. problem rešil tako, da je vozel v mestu Gordiju kratkomalo presekal z mečem. Nato je zavladal Aziji. Danes gordijski vozel uporabljamo kot prisposodbo za zapleteno, težko rešljivo zadevo ali vprašanje. Presekati gordijski vozel pa lahko pomeni z odločnim, drznim posegom rešiti težko zadevo ali vprašanje, najti rešitev iz navidezno brezizhodnega položaja.

Vendar pa najdemo tudi bolj neposredno zgledovanje po Aleksandru Velikem, tako v zgodovini kot med sodobniki, na primer voditelji držav: kar z mečem (ali bolje rečeno: z ognjem in mečem) »sekajo« po perečih težavah in konfliktih.

Na tej točki se lahko vprašamo, ali človeški um res ni zmožen višje stopnje konceptualizacije, še zlasti v obdobju družbe znanja, tako da bi vodila do odločnega ukrepanja za razreševanje globalnih izzivov z razumom (in ne »z mečem«)? Kako je možno preseči obstoječa polja, kalupe, ustaljene okvire in vzorce, dane sisteme, da bi lahko razmotali pereče gordijske vozle našega časa?

Ko iščemo, kaj bi pri razreševanju globalnih izzivov lahko pomenilo »razmišljati izven polja« (»out-of-the-boxthinking«), si pomagajmo z dopolnjeno sliko teh izzivov – na levi strani je dodano opozorilo, da naučeni shematični modeli znanja in načini razmišljanja danes ne zadoščajo več2 :

Popolnoma razumljivo je, da si z znanjem, ki je ločeno po posameznih disciplinah in sektorjih, ne moremo kaj dosti pomagati, ko se srečujemo s perečimi izzivi, to je z množico med seboj prepletenih problemov sodobnega sveta in še slabšimi obeti za prihodnost – od podnebnih sprememb do vojn. Ta kognitivna shema torej ne deluje. Nujno je preseči obstoječe kalupe, meje med disciplinami, strokami, sektorji ... Smiselno je, da uporabimo tak konceptualni okvir, ki sintetizira znanje družboslovnih in humanističnih ved – torej transdisciplinarnost, saj moramo izhajati iz problemov, ki jih rešujemo. Hkrati z uporabo znanja za spreminjanje družbe sta nujna tudi nadaljnji razvoj in sinteza teh spoznanj nujna je višja stopnja integracije veljavnih teorij o socialnih pojavih v humanistiki in družboslovju³. Za nadaljnje korake pri »trenju trdih orehov našega časa« pokukajmo spet v literaturo o reševanju problemov. Problem devetih pik sodi med dobro opredeljene (strukturirane) probleme ali zaprte probleme: začetno, končno stanje je znano, prav tako ovire. Ima jasno določen cilj in vsebuje vse informacije, potrebne za rešitev (to je »poveži vse pike s štirimi ravnimi črtami«). Nadalje imajo dobro opredeljeni problemi jasen zaključek: vemo, kdaj smo prišli do rešitve. Čeprav je rešitev »izven polja« in je najprej ni lahko uvideti, pa se po tem, ko smo jo našli, zdi očitna. Še dva primera dobro opredeljenih problemov: Hanojski stolp in Rubikova kocka.

Izzivi, kot smo jih v 1. nadaljevanju ponazorili s sliko , pa sodijo med odprte probleme, s katerimi se pogosto srečujemo v realnem življenju. Značilnosti odprtih ali slabo opredeljenih (slabo strukturiranih) problemov: - ni jasno, kaj je v resnici problem (vprašanje); - ni jasno, kdaj smo prišli do rešitve; - ni ideje, kako bi rešitev izgledala. Primer slabo opredeljenega problema: »Kaj je bistvo sreče?« Torej je pomembno, da globalne izzive bolje opredelimo, skušamo ugotoviti, kaj je njihovo bistvo. Marsikdo (od priznanih ekonomistov, drugih mislecev in kritičnih umov, okoljevarstvenikov ... do papeža Frančiška) kaže na problematičnost prevladujočega (mainstream) ekonomskega modela, ki s postavljanjem dobička in nenehne gospodarske rasti na prvo mesto instrumentalizira človeka in naravo. Neoliberalni ekonomski model z deregulacijo in liberalizacijo, kar je odprlo pot nekdanj nepredstavljivim finančnim špekulacijam, naj bi bil tudi v jedru enega največjih globalnih izzivov nedavne preteklosti – ekonomsko-finančne krize v letih 2008-2009. Zato si bomo prihodnjič pogledali, kakšno vprašanje je v zvezi s to krizo ekonomski stroki zastavila angleška kraljica – in kakšen odgovor je prejela od skupine uglednih ekonomistov.

Dr. Darja Piciga

Mednarodni dan gozdov

Gozdovi za trajnostna mesta

Generalna skupščina Združenih narodov je leta 2012 razglasila 21. marec za Mednarodni dan gozdov. Z letom 2013 je tako ta dan še posebej namenjen ozaveščanju svetovne javnosti o pomenu gozdov in dreves vseh vrst za življenje na Zemlji. Mednarodni dan gozdov za države predstavlja še dodatno spodbudo k lokalnim, nacionalnim in mednarodnim aktivnostim, ki vključujejo drevesa in gozdove ter trajnostno gospodarjenje z gozdnim ekosistemom kot enim od naših najpomembnejših naravnih bogastev.

Povzeto po spletni strani [Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano](#) in [Zavoda za gozdove Slovenije](#)

Slovenija je dežela gozdov, saj pokrivajo 58,3 % naše domovine. Po gozdnosti smo na tretjem mestu v Evropski uniji, za Švedsko in Finsko.

Slovenija spada med najbolj gozdnate države v Evropi. 1.184.526 hektarjev gozdov pokriva več kot polovico površine države (gozdnost je 58,4 %). Pretežni del slovenskih gozdov je v območju bukovih, jelovo-bukovih in bukovo-hrastovih gozdov (70 %), ki imajo razmeroma veliko proizvodno sposobnost.

21. marca vsako leto na pobudo generalne skupščine Združenih narodov obeležujemo mednarodni dan gozdov, dan posvečen promociji in ozaveščanju o pomenu trajnostne in skrbne rabe gozda, kot enega najpomembnejših naravnih bogastev. Skupna tema letošnjega mednarodnega dneva gozdov po vsem svetu je »**Gozdovi za trajnostna mesta**«.

Mestni in primestni gozdovi ter mestno drevje prebivalcem nudijo številne pozitivne učinke, med katerimi izpostavljamo:

- Drevesa izboljšujejo lokalno mikroklimo in nam lahko pomagajo prihraniti med 20 in 50 % energije za ogrevanje.

- Strateško umeščanje dreves v urbani prostor lahko shladi mestni zrak tudi do 8° C in posledično zmanjša potrebo po uporabi klimatskih naprav za do 30 %.

Gozdovi in drevesa skladiščijo ogljik, ki pomaga blažiti učinke podnebnih sprememb.

Drevesa delujejo kot »zračni filter«, ki odstranjuje škodljiva onesnažila in delce iz zraka.

Drevesa zmanjšujejo onesnaženje s hrupom in ščitijo naše domove pred bližnjimi cestami in industrijskimi območji.

Gozdovi v in ob urbanih območjih zadržujejo vodo, preprečujejo poplave in delujejo kot filter.

Ustrezno gospodarjeni urbani gozdovi predstavljajo pomemben habitat, vir hrane in zaščite za številne rastlinske in živalske vrste. Pomagajo ohranjati in povečevati biotsko pestrost mest.

Mestni in primestni gozdovi pozitivno vplivajo na turizem in ustvarjajo zelena delovna mesta.

Mestni in primestni gozdovi spodbujajo aktiven in zdrav življenjski slog in so zelo koristni za fizično in psihično zdravje in počutje prebivalcev. Predstavljajo tudi pomembno okolje za druženje in socialne stike.

21. marec - mednarodni dan gozdov

Skupna nosilna tema letošnjega mednarodnega dneva gozdov po vsem svetu pod motom »Gozdovi za trajnostna mesta« izpostavlja povezanost urbanih okolji z drevesi in gozdovi. Drevesa ter mestni in primestni gozdovi so danes ob vse večji urbanizaciji pomembnejši kot se marsikdo zaveda. Dandanes namreč živi v mestih več ljudi kot kdaj koli prej. Napovedi kažejo, da bo do leta 2050 v urbanih okoljih živelo 6 milijard ljudi, kar predstavlja okoli 70 odstotkov globalne populacije.

Ob našem ustreznem zavedanju in smotrnem ravnanju ni nujno, da bo hitra urbanizacija vodila k onesnaženim in prenaseljenim urbaniziranim območjem. Drevesa in mestni gozdovi imajo pri tem pomembno vlogo, saj, če lahko, če jim le damo možnost, naša mesta naredijo bolj zelena, zdrava, prijazna za življenje s tem ko hladijo ozračje, filtrirajo zrak in zmanjšujejo negativne posledice podnebnih sprememb.

Sonaravno in trajnostno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji

Slovenija je ena od pionirk t.i. sonaravnega gospodarjenja z gozdom. V slovenskem gozdarstvu je sonaravnost, ki temelji na trajnostnem konceptu, pravzaprav temeljno načelo gospodarjenja z gozdom. Predpostavlja razumno, naravi prijazno poseganje v gozd. Takšno, ki prvenstve-

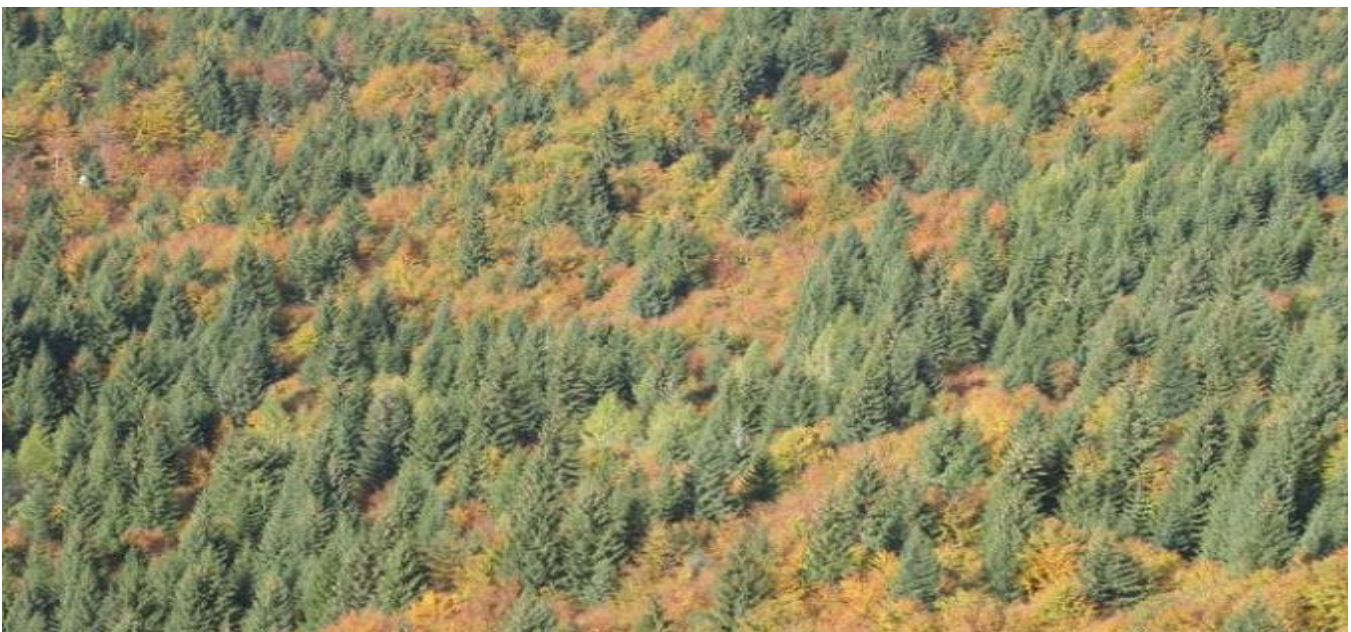
no upošteva naravne zmožnosti, potrebe in omejitve gozdnega ekosistema.

Posegi v gozd morajo biti podrejeni načelu sonaravnosti. Sečnja, kot najintenzivnejši poseg, mora biti zelo skrbno načrtovana in določena skladno z obstoječim stanjem in zmožnostjo gozda. Pri pridobivanju lesa se lahko dopušča le minimalne in neizogibne poškodbe v celotnem gozdnem ekosistemu, torej take, ki jih gozd lahko hitro ter zanesljivo obnovi in odpravi. Slovenska gozdna politika se skupaj z lastniki gozdov in stroko trenutno sooča z zahtevnimi izzivi, ki jih med drugim zaznamujejo vse bolj očitne posledice podnebnih sprememb.

Minister mag. Dejan Židan ob mednarodnem dnevu gozdov poudarja: »Gozdovi so izjemno pomembno naravno bogastvo. Zagotavljajo vrsto ekosistemskih funkcij, kot na primer pitno vodo in prostor za rekreacijo. Gozdovi kot pomemben javni prostor omogočajo javno uporabo, zato je njihovo ohranjanje ter varovanje v urbanih okoljih izjemnega pomena.«

Foto: Zavod za gozdove Slovenije

Mednarodni dan voda

Narava za vodo

Namen Svetovnega dneva voda, ki ga vsako leto obeležujemo 22. marca, je usmeriti pozornost na pomembnost vode. Tema letošnjega Svetovnega dneva voda 2018 je "narava za vodo" – raziskovanje rešitev iz narave za izzive 21. stoletja, povezane z vodo. Poškodovani ekosistemi vplivajo na količino in kakovost pitne vode. Danes na svetu živi 2,1 milijarde ljudi, ki doma nimajo pitne vode, kar vpliva na njihovo zdravje, izobraževanje in preživljanje. Šesti splošni cilj trajnostnega razvoja zavezuje svet, da do leta 2030 vsem zagotovi dostop do pitne vode in vključuje posamezne cilje za varstvo naravnega okolja in zmanjšanje onesnaževanja. Med 18. in 23. marcem 2018 je v Braziliji potekal 8. Svetovni vodni vrh.

Povzeto po spletni strani [Ministrstva za okolje in prostor Republike Slovenije](#) in [ARSO](#)

Voda je naravna dobrina, ki je pogoj za življenje na Zemlji. Voda v naravi nenehno kroži. Z izhlapevanjem prehaja v ozračje in se s padavinami vrača v oceane in na kopno. Na kopnem se del vode porabi za življenjske združbe ("zelena voda"), del odteče v reke in v podzemlje ter končno v morje ("modra voda"), del vode izhlapi.

Na našem planetu je sladke vode le nekaj odstotkov, dostopne pa še precej manj. V zadnjih 100 letih se je poraba (pitne ali sladke) vode povečala za šestkrat. Že danes je mnogo dežel na svetu, kjer je pomanjkanje vode, še posebej čiste pitne, veliko. Naraščanje števila prebivalstva in grožnja podnebne spremembe lahko ob dosedanjem načinov uporabe vode pripelje do velike svetovne krize z vodo. Poleg tega naraščajo emisije nevarnih snovi v vode in s tem vplivajo na poslabševanje njene kakovosti ter primernosti razpoložljivih vodnih virov za uporabo.

Slovenija je bogata z vodami, čeprav niso enakomerno prostorsko in časovno razporejene. Po podatkih obdobje vodne bilance 1971-2000 je več kot polovico povprečnih padavin (1579 mm) predstavljal odtok (862 mm). Za oskrbo prebivalstva s pitno vodo pa je v Sloveniji najpomembnejši proces obnavljanja virov podzemne vode oz. napajanje vodonosnikov. Po podatkih vodno-bilančnega modela je bilo v obdobju 1971-2000 povprečno napajanje vodonosnikov 308 mm, kar predstavlja povprečno več kot 3.000 m³ obnovljive letne količine podzemne vode na prebivalca Slovenije.

Letošnja vodilna misel Svetovnega dneva voda ozavešča torej o rešitvah iz narave. Njeno osrednje sporočilo je, da so rešitve iz narave, kot so sajenje dreves za obnovitev gozdov, vnovično povezovanje rek s poplavnimi ravniciami in obnovitev mokrišč, trajnosten in stroškovno učinkovit način za lažjo povrnitev ravnovesja vodnega cikla, ublažitev učinkov podnebnih sprememb ter izboljšanje zdravja ljudi in njihovega preživljanja. Če bomo pri zadovoljevanju potreb rastočega prebivalstva po vodi uporabili rešitve iz narave, bomo prispevali k ustvarjanju krožnega gospodarstva ter hkrati pomagali pri varstvu naravnega okolja in zmanjšanju onesnaževanja, kar sta ključna cilja šestega splošnega cilja trajnostnega razvoja, ki svet zavezuje, da do leta 2030 vsem zagotovi dostop do vode in sanitarne ureditve ter poskrbi za trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri.

Foto: SOkol ARSO, avtor: Vesna Roškar

Dan zemlje–22. april

Vseslovenski ozaveščevalno-humanitarni projekt, ki v sodelovanju s slovenskimi komunalnimi podjetji poteka v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, podjetjih in drugih organizacijah.

Tandem Zagorje, društvo za enake možnosti in celostni razvoj, skupaj s partnerji (embalažno shemo Dinos DROE Unirec, programom Ekošola, Rdečim križem Slovenije in revijo Bogastvo zdravja) ob podpori komunalnih podjetij tudi letos organizira ozaveščevalno-humanitarni projekt Jaz, ti, mi za Slovenijo.

Organizatorji želijo s tem projektom spodbuditi mlade k dobroti in jih hkrati ozaveščati o možnostih recikliranja odpadnih plastenk – iz odpadne v procesu predelave namreč lahko nastane nova plastenka. Zapiranje snovnih tokov oz. krožno gospodarstvo je nujen ukrep in eden temeljnih načinov ohranjanja naravnih virov.

Kot posamezniki in družba vse bolj spoznavamo, da so dosledno izpraznjene plastenke, ki jih po uporabi odvržemo v rumeni zabojnik ali vrečo, koristen vir surovin za novo plastenko. Pri izdelavi nove plastenke je uporabno kar polovico reciklata odpadne plastenke, kar tako narejeni novi plastenki pomembno znižuje ogljični odtis. Kar za 60 odstotkov.

Stare plastenke bodo omogočajo novo življenje, pravijo v Tandemu, ki se je lotilo akcije že četrto leto zapored.

Z odprodajo zbranih odpadnih plastenk PET bodo organizatorji sofinancirali nakup ultrazvočne naprave za novorojenčke v Splošni bolnišnici Murska Sobota.

V medu je več kot tisoč različnih sestavin, v belem sladkorju, pa je le saharoza

V zadnjem času se veliko piše in govori o medu v primerjavi z belim sladkorjem. Eden najbolj poklicanih, da pojasni razliko med obema je **prim. Peter Kapš, dr. med.** Kapš je upokojeni zdravnik, specialist, ki je služboval v Zdravstvenem domu v Novem mestu, Splošni bolnišnici Novo mesto, Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani, dodatno se je izobraževal tudi na Inštitutu za pljučne bolezni na Golniku, na kardiološki kliniki v Zagrebu in Nemčiji. Napisal je več kot sto strokovnih člankov, večkrat je sodeloval kot soavtor knjig, napisal je 20 samostojnih knjig med njimi *Med in zdravje*, *Bolezni dihal in čebelji pridelki*, *Zdravljenje s čebeljimi pridelki (apiterapija)*, *Čokolada kot hrana in zdravilo*, *Hrana in rak*, *Mleko za zdravje*, *Vino in zdravje* itd. V nadaljevanju vam posredujemo njegov članek z naslovom:

V medu je več kot tisoč različnih sestavin, v belem (kristalnem, trsnem) sladkorju, pa je le saharoza prim. Peter Kapš, dr. med.

Sladkor, s kemijskim imenom saharoza, je naravno sladilo iz skupine ogljikovih hidratov. Surovi oz. rjavi sladkor, ki je vmesni produkt ekstrakcije saharoze iz sladkornega trsa, vsebuje do 99,5 % saharoze v suhi snovi. Rafinirani oz. beli sladkor vsebuje več kot 99,5 % saharoze v suhi snovi. **Med** je gosto tekoče ali kristalizirano živilo, ki so ga **proizvedle čebele**. Nastane iz cvetličnega nektarja ali drugih izločkov živih rastlinskih delov ali pa iz različnih vrst mane, to je izločkov žuželk, ki so na živih delih rastlin. Osnovno snov prinašajo čebele v panj, ga obdelajo, mu dodajo izločke svojih žlez, ga zgostijo in nato shranjujejo v pokritih celicah satja.

Razlika med belim (kristalnim) sladkorjem in medom je več kot očitna. V belem sladkorju je le disaharid saharoza, ki se razkroji v dva monosaharida, glukozo in fruktozo, pa nič drugega. V medu so tudi sladkorji, vendar v njem najdemo še več kot tisoč snovi, torej skoraj vse, kar vsebuje in potrebuje človeško telo, zato ima med posebne lastnosti, ne le sladkost. Glavne sestavine medu so: sladkorji, encimi, mineralne snovi, hormoni, protibakterijske snovi, kisline, dišavne snovi, vitamini, aminske kisline, flavonoidi in morebi-

ti še kaj, pa še ni raziskano.

Tisočletja je bil med edino sladilo. V tretjem stoletju našega štetja so se Indijci naučili zgoščati sok sladkornega trsa in tako je med dobil tekmeča v sladkorju. Kot sladilo je med skoraj izgubil svojo vlogo in jo prepustil sladkorju. Vendar so raziskovalci pozneje spoznali, da sladkor poleg trsnega oziroma pesnega sladkorja ne vsebuje nič. V medu pa je delež trsnega ali pesnega sladkorja majhen, ker sta v njem glavna grozdni in sadni sladkor. Poleg sladkorjev pa so v medu našli še veliko drugih (več kot tisoč), za človeka zelo koristnih sestavin.

Med vsebuje predvsem enostavne sladkorje (monosaharide), zlasti fruktozo in glukozo, pa tudi disaharide, kot sta trsni in pesni sladkor (saharoza) in le v majhnih količinah polisaharide. V medu je običajno največ (33 do 42 %) fruktoze, nekaj manj (27 do 36 %) glukoze, malo (1 do 4 %) saharoze. Razmerje teh sladkorjev je v medu zelo različno, odvisno od sorte medu in učinkovitosti encimov (invertaze, saharaze), ki pridejo v med delno z medicino, v glavnem pa iz čebeljih žlez. Čebela v mednem želodčku prinese v panj približno 50 mg nektarja ali mane. Nato čebela s posebnimi gibi iztisne nektar ali mano iz mednega želodčka na konec svojega rilčka, s čimer zmanjša vsebnost vode v nabranem sladkem soku. Rečemo lahko, da čebele nabrani nektar ali mano v panju obdelajo, čemur dodajo izločke nekaterih svojih žlez in med zgostijo. Čebele skladiščijo med v celicah satja, ki jih zaprejo z voščnimi pokrovčki, s čimer preprečijo, da bi med vezal vodo iz zraka. Potem sledi proces zorenja, v katerem se vsebnost vode še zmanjša, zaradi delovanja encimov pa se spremeni tudi sestava različnih vrst sladkorja.

V medu je več fruktoze kot glukoze. Tudi v nektarju so količine sladkorjev različne. Fruktoza tež-

je kristalizira, kot glukozo. V kristaliziranem medu so kristali glukoze obdani s tekočo fruktozo. Le ta je slajša od glukoze.

Čebelji pridelki so živila, prehranska dopolnila in naravna zdravila. Zaradi zelo bogate sestave čebeljih proizvodov, pa včasih lahko z njimi tudi preprečimo nastanek bolezni. Čebelji pridelki (med, cvetni prah, propolis, matični mleček, vosk, čebelji strup) vplivajo na zdravje na številne načine. Predvsem delujejo ugodno na človeško telo, zlasti pozitivno na dvig imunosti in zdravja nasploh. S čebeljimi pridelki ne zdravimo osnovne bolezni, ampak z njimi pomagamo pri zdravljenju.

Zavedati se moramo, da pri sladkanju tekočin (čaja, kave ...) z belim (kristalnim) sladkorjem, dobimo le občutek sladkosti, ugodja, medtem ko z uporabo medu dobimo tudi druge vrste sladkorjev, zlasti sadnega (fruktoze), poleg tega pa še vrsto drugih, za telo zelo koristnih snovi.

Čebelarska zveza Slovenije

Podjetništvo z družbenim učinkom

Program FERFL se nadaljuje

Avtorica teksta in fotografij: Mira Jakupaj, Javni zavod [Cene Štupar](#) – Center za izobraževanje Ljubljana

Na področju podjetništva z družbenim učinkom (socialnega podjetništva) je v Sloveniji v zadnjih letih moč zaznati vse bolj intenziven razvoj. Opazili pa smo, da je kljub velikemu zanimanju ljudi za tovrstno podjetništvo, v slovenskem okolju na voljo bistveno premalo kvalitetnega socialno podjetniškega znanja, ki bi posameznika peljalo od čistih podjetniških osnov, do oblikovanja produkta in vstopa na trg. Zato smo se odločili, da zainteresiranim nosilcem socialno podjetniških idej ponudimo intenziven izobraževalni program, imenovan »Program spodbujanja podjetništva z družbenim učinkom FERFL – Vroče ideje za družbeno odgovorno podjetništvo«.

Z izvajanjem programa FERFL podpiramo posameznike in podjetniške iniciative, ki želijo s svojimi podjetniškimi idejami izboljšati delovanje družbe, v kateri živimo. Organiziramo intenziven in celosten socialno podjetniški izobraževalni program, ki udeležencem na enem mestu ponudi tako kvalitetno znanje, vrhunsko mentorstvo, kot tudi dostop do finančnih virov in osnovne infrastrukture, ki je potrebna za pričetek posla. Podpiramo posameznike in iniciative, ki imajo dobre podjetniške ideje, vendar so zaradi njihove

»majhnosti«, »lokalnosti«, »nizke finančne (in visoke družbene) donosnosti« spregledane v obstoječem podjetniškem podpornem okolju. Program sestavljajo štiri večji sklopi in sicer:

1. **Natečaj za podjetniške ideje z družbenim učinkom**
2. **Startup vikend podjetništva z družbenim učinkom**
3. **Šola podjetništva z družbenim učinkom**
4. **Socialno podjetniški inkubator**

6 EKIP

Letos je Ferfl potekal že četrto leto in Šolo podjetništva je obiskovalo šest ekip. Dve zmagovalni iz Startup vikenda, **SVEDRČKI** in **SRČNI KOTIČEK** ter štiri ekipe, ki so zmagale na Natečaju; **Hiša strahov**, **Hungry skin**, **Joga MaliGaneša** in **Slovene gifts**. Na Ferflovem zaključnem dogodku smo ponovno izbirali dve zmagovalni ekipi in tako so po izboru strokovne komisije zmagali Svedrčki in Srčni kotiček. S tem so si prislužili, med drugim tudi, nagrado Socialno podjetniški inkubator, kjer jih je mentorirala ekipa mentorjev iz Ustvarjalnika.

In vse ekipe bomo predstavili tudi v Mozaiku.

Ferfl intervju: Urška Jazbinšek

Slovene gifts

Gibanje in portal z imenom FSDEG - je namenjeno vsem, ki želite podariti ekskluzivno poslovno darilo pa ne veste kaj in kje bi dobili res nekaj posebnega za vašega poslovnega partnerja. Še posebej pride prav slovenskim podjetjem, ki bi želeli svojim partnerjem ob posebni priložnosti ali za darilo ob koncu leta podariti res avtohtono slovensko poslovno darilo. Člani ekipe pomagajo tudi vsem, ki bi si želeli povsem unikatno poslovno darilo, izdelano posebej za vaše podjetje. Takšno, ki bo v skladu z vašo poslovno filozofijo in bi ga za vas razvili in izdelali skupaj z visokokakovostnimi slovenskimi ustvarjalci, proizvajalci, industrijskimi, modnimi, grafičnimi oblikovalci ali rokodelci. Prav zaradi ugotovitve, da slovenski prostor potrebuje stičišče, ki bo na enem mestu združevalo visokokakovostno ponudbo slovenskih ustvarjalcev, oblikovalcev in proizvajalcev, so se zmagovalci natečaja FERFL odločili, da ustanovijo FSDEG. Nosilka in vodja projekta je Urša Jazbinšek, univerzitetna diplomirana inženirka arhitekture z dolgoletnimi izkušnjami na področju arhitekture in notranje opreme ter glavna in odgovorna urednica različnih medijev. Skupaj z njo je šolo podjetništva obiskovala tudi Aleksandra S.Sadar. u

Z Urško Jazbinšek, vodjo skupine Slovene Gifts se je pogovarjala **Mira Jakupaj**, Javni zavod [Cene Štupar](#) – Center za izobraževanje Ljubljana.

Lahko na kratko predstaviš svoj projekt s katerim si se udeležila programa Ferfl.

Programa FERFL sem se udeležila s projektom Slovene gifts; natančneje FSDEG (Flash Slovene Design Exclusive Gifts) slovenskih ekskluzivnih poslovnih daril slovenskih ustvarjalcev.

Ideja FSDEG se je porodila iz zavedanja da imamo v Sloveniji ogromno umetniškega potenciala in kakovostnih ustvarjalcev, ki izdelujejo čudovite izdelke, nihče pa teh izdelkov kot slovensko poslovno darilo ne ponuja slovenskim podjetjem za njihove poslovne partnerje doma ali v tujini.

Kje si slišala za program Ferfl in kaj te je prepričalo, da si se udeležila Start up vikenda oziroma Natečaja?

Za program FERFL sem izvedela preko maila iz obvestila Zavoda za zaposlovanje. Ker sem že kar nekaj časa imela v mislih to poslovno idejo, je bila podjetniška šola FERFL odlična odločitev, da z novo podjetniško idejo res začnem in jo s pomočjo kakovostnih mentorjev lahko razvijem v okviru dobro organizirane 3 mesečne podjetniške šole.

Prepričalo me je dobro zastavljen celoten pro-

jekt; kakovostno prvo obvestilo o FERFL podjetniški šoli, možnost razvijanja moje podjetniške ideje na podjetniški šoli, dobra predstavitev projekta na Start up vikendu, veliko kakovostnih podpornikov te podjetniške šole in seveda kakovostni mentorji.

Kakšna so bila tvoja pričakovanja o programu?

Nisem imela pričakovanj, sem zaupala v kakovost programa in da bom osvojila nova znanja na različnih področjih podjetništva, ki jih vsak »novi« podjetnik nujno potrebuje ob začetku nove poslovne poti.

Ste se z Aleksandro in Matijem že od prej poznali oziroma kje ste se spoznali?

Z Aleksandro in Matijem smo se poznali že od prej, vendar ne dobro, saj smo že nekaj časa delili skupne poslovne prostore v GIGU; prvem coworkingu v Grosuplju. Tako da povabilo k sodelovanju k projektu je bilo iz moje strani intuitivno.

Kaj ti je bilo najbolj všeč v Podjetniški šoli? Katero predavanje in predavatelja si si najbolj zapomnila?

Najbolj mi je bila všeč raznolikost in kakovostni predavatelji ter seveda dobri mentorji. Mislim, da je bilo vse skupaj zelo dobro zastavljeno in organizirano!

Kaj bi sporočila vsem, ki se želijo udeležiti Ferfla 2018.

Če imate poslovno idejo ne oklevajte in se takoj prijavite na FERFL podjetniško šolo!

Ustanovitelji FSDEG poslovnih daril slovenskih ustvarjalcev. Urša Jazbinšek, Aleksandra S. Sadar in Matija Štrlekar; www.slovene-gifts.com. Avtor fotografije: Matej Horzelenberg

DO v Evropi in po svetu

CSR Europe objavlja seznam dogodkov na področju DO

CSR Europe (European business network for Corporate Social Responsibility) objavlja seznam dogodkov (seminarjev, webinarjev, konferenc in drugih dogodkov) na temo družbene odgovornosti. Kot član CSR Europe vam lahko Inštitut IRDO kot našemu članu prepošlje dragocene informacije s teh seminarjev. Za dodatne vsebine nam pišite na clani@irdo.si, informacije vam bomo z veseljem posredovali.

Datum	Naslov dogodka (konferenca, seminar, webinar idr.)
12.4.2018	7th CSR Marketplace in Poland
19.4.2018	Webinar: EU Update on Sustainable Finance and the SDG Platform
23.4.2018	2nd Quarterly NPO Webinar: Get ready for the Brussels SDG Summit
23.4.2018	STEM Discovery Week 2018
26.4.2018	Webinar: Implementing the EU Directive on non-financial information and diversity - Part 1
23.5.2018	Brussels SDG Summit 2018. Povezava .

Nekaj zanimivih usposabljanj

[Mednarodni center za usposabljanje o mednarodni organizaciji dela](#) prve mesece 2018 organizira nekaj dogodkov.

Datum	Naslov dogodka (konferenca, seminar, webinar idr.)
9.-13.4.2018	Učinkovito olajševanje naložb in trajnostni razvoj. Povezava .
23.—27. 4 2018	Mednarodna podjetja, razvoj in dostojno delo. Povezava
Torino, Italija	

Družbene odgovornosti ne meri, kako jo torej lahko izboljšamo?

Poslovni načrt sveti gral vsakega podjetja. Kako ga naredite? Začnete z merjenjem. Postavite cilje, in korake za doseg te ciljev, to je vsem znano. Ampak kako meriti in izdelati poslovni načrt družbene odgovornosti?

Konferenca Kako lahko podjetje meri učinek družbene odgovornosti in trajnosti podjetja. Konferenca bo potekala 19. in 20. junija v Londonu. [Več](#). Vir: Innovation Forum

Avstrija: zaradi nacistične majice odpoklicala diplomata

Avstrijsko zunanje ministrstvo je iz svojega veleposlaništva v Izraelu odpoklicalo uslužbenca, potem ko je na Facebooku objavil fotografijo sebe v majici z znakom nacistične tankovske divizije. [Več](#). Vir: MMC RTV SLO

Nemčija: išče alternative prepovedi vožnje

Nemška avtomobilska podjetja bodo že v prihodnjih letih potrojila ponudbo električnih vozil, ki naj bi leta 2025 vključevala že skoraj četrtino vseh na novo registriranih zasebnih avtomobilov. Nemško zvezno upravno sodišče je namreč potrdilo pravico ljudi do svežega zraka v mestih, a ni odredilo nobenih prepovedi vožnje [Več](#). Vir: časnik Delo

Nove prednostne naloge EU za trajnostni razvoj

Evropska komisija je 22. novembra 2016 v Strasbourgu predstavila strateški pristop k doseganju trajnostnega razvoja v Evropi in po svetu. V **Sporočilu o novih ukrepih za trajnostno prihodnost Evrope** pojasnjujejo, kako 10 političnih prednostnih nalog Komisije prispeva k izvajanju Agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 in kako bo Evropska unija v prihodnje uresničevala cilje trajnostnega razvoja. V drugem sporočilu o novem **Evropskem soglasju o razvoju** sta predlagana skupna vizija in okvir za razvojno sodelovanje EU in držav članic, ki sta skladna z Agendo 2030. V tretjem sporočilu o **obnovljenem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi (AKP) državami** pa so predlagani gradniki za novo trajnostno obdobje v odnosih med EU in AKP po letu 2020, ko se izteče sporazum o partnerstvu iz Cotonouja.

Trajnost je evropska blagovna znamka. EU ima močan izhodiščni položaj in veliko izkušenj na tem področju ter visoko raven gospodarskega razvoja, socialne kohezije, demokratične družbe in zavezo k trajnostnemu razvoju, ki je globoko zakoreninjena v evropskih pogodbah. Vendar je treba za ohranitev prihodnosti že danes sprejeti pravilne politične odločitve.

Glavne sestavine novega strateškega pristopa Komisije, ki je bil predstavljen danes, so:

Novi ukrepi za trajnostno prihodnost Evrope

- Odgovor EU na Agendo 2030 bo vključeval delo v dveh smereh: najprej bo treba cilje trajnostnega razvoja vključiti v okvir evropskih politik in sedanje prednostne naloge Komisije, nato pa začeti razprave o dopolnitvi naše dolgoročne vizije in o poudarku sektorskih politik po letu 2020.
- Komisija bo z vsemi razpoložljivimi instrumenti, vključno z orodji za boljšo pravno ureditev, zagotovila, da se bodo v obstoječih politikah upoštevali trije vidiki trajnostnega razvoja, in sicer socialni, okoljski in gospodarski.
- Da bi ustvarila dinamično okolje, v katerem se bodo srečevali različni javni in zasebni

deležniki, bo Komisija oblikovala platformo z več deležniki, ki bo pomembna za nadaljnje ukrepanje in izmenjavo dobrih praks pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja v različnih sektorjih.

- Komisija bo od leta 2017 naprej redno poročala o napredku EU pri izvajanju Agende 2030 in vodila nadaljnje razprave o dopolnitvi dolgoročne vizije za možnosti razvoja po letu 2020.

Novo evropsko soglasje o razvoju

- Predlog za novo Evropsko soglasje o razvoju odraža spremembo paradigme v razvojnem sodelovanju v okviru Agende 2030, ki so ji botrovali vedno bolj kompleksni in medsebojno povezani izzivi današnjega sveta.
- Predlog predstavlja skupno vizijo in okvir za ukrepanje vseh institucij in držav članic ter se osredotoča na najrazličnejše spodbudnike razvoja, kot so enakost spolov, mladi, trajnostna energija in podnebni ukrepi, naložbe, migracije ter mobilnost.
- Cilj je povečati prepričljivost in uspešnost evropske razvojne politike ter njene učinke, in sicer z izvajanjem skupnih analiz in strategij, skupnim načrtovanjem programov, skupnim ukrepanjem ter izboljšanjem poročanja.
- Novo soglasje bi moralo zajeti vse dejavnosti EU in njenih držav članic, ki izhajajo iz razvojne politike. Primer tega pristopa je predlagani evropski načrt za zunanje naložbe, ki bo s pomočjo uradne razvojne pomoči dosegel povečanje financiranja iz drugih virov, da se ustvari trajnostna rast v korist najrevnejših.

Poleg mednarodnih vrhunskih srečanj in konferenc iz leta 2015 v Adis Abebi in Parizu je mednarodna skupnost zdaj dobila nov ambiciozen okvir, ki bo vsem državam skupno omogočil reševanje skupnih izzivov. To je prvič, da cilji trajnostnega razvoja zadevajo prav vse države sveta, in EU je odločena, da bo imela na svetovni ravni vodilno vlogo pri njihovem izvajanju.

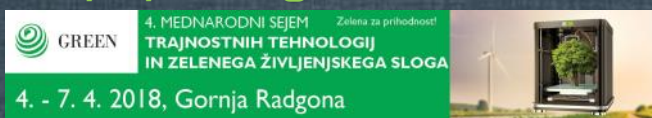
Več. Vir: Evropska komisija

Dogodki, konference

Konferenca—Družbeni učinek: raziskovanje različnih pravnih dimenzij

V Milanu bo 20. aprila 2018 potekala letna konferenca Esela 2018 **Social Impact: Exploring Different Legal Dimensions**. Na njej bodo vodilni pravni strokovnjaki iz vse Evrope razpravljali o pravnih razsežnostih družbenega učinka. [Več.](#)
Vir: Esela

Trajnostne tehnologije in zelen življenjski slog

Etika d.o.o. skupaj s Pomurskim sejmom, združenjem Socialna ekonomija Slovenije in portalom Vitafit na sejmu trajnostnih tehnologij in zelenega življenjskega sloga GREEN od 4. do 7. aprila 2018 organizira Vitafit tržnico, razstavne prostore stenami in Kotiček socialne ekonomije. [Več.](#) Vir: Etika d.o.o.

Slovenski kadrovski kongres

Na slovenskem kadrovskem kongresu 2018 bo letošnja osrednja tema Privabljanje, razvoj in ohranjanje kadrov prihodnosti. Kongres bo potekal 16. in 17. aprila v Portorožu. [Več in vir.](#)

Delavnica How to lead in the VUCA* world?

Združenje Manager v sodelovanju z Javnim študentskim, razvojnim, invalidskim in preživninskim skladom RS in podjetjem Grow Group organizira **12. aprila 2018** od 9.00 - 12.00, Dom gospodarstva delavnico s Sanjay Gupta, trenerjem, CXO svetovalcem, motivacijskim govornikom in izvršnim direktorjem ene izmed največjih

madžarskih skupin za učenje in razvoj Grow Group. Vir: Združenje Manager

Konferenca Izzivi in težave sodobne družbe

VI. Mednarodna znanstvena konferenca "IZZIVI IN TEŽAVE SODOBNE DRUŽBE", bo potekala od 02. do 04. julija 2018 v RIS Dvorcu Rakičan. Namen konference je predstavitev znanstvenih, raziskovalnih in strokovnih dosežkov ter primerov dobre prakse, predvsem s področja vzgoje in izobraževanja, socialnega varstva, policije, pravosodja, nevladnih organizacij, kakor tudi ostalo zainteresirano strokovno javnost, pri čemer je glavni cilj bistveno prispevati k sodobnim metodam in oblikam dela na navedenih področjih. [Več.](#) Vir: RIS Dvorec Rakičan

Nacionalni program varstva okolja in njegov dialog z lokalnimi skupnostmi

Nacionalni program varstva okolja (do 2030), poleg dolgoročnih usmeritev varstva okolja, daje velik poudarek krepitvi dialoga in sodelovanju med ključnimi akterji varstva okolja: upravni organi državne in lokalne uprave, NVO in institucijami znanja. Za doseganje ciljev varstva okolja bo potrebno reorganizirati usmerjanje lokalnega in regionalnega razvoja glede okoljskih in drugih relevantnih vsebin z enega mesta na državni ravni. Strokovno posvetovanje bo 5. in 6. aprila 2018 v Moravskih Toplicah v Hotelu Ajda. Več informacij o posvetu in strokovnih prispevkih iz zadnjih let: www.gospodarnoinodgovorno.si

Male postavitev družin po metodi Bera Hellingerja

Delavnica je namenjena tistim, ki želijo spoznati fenomenološko metodo in se prepričati, če je način dela primeren zanj. Na delavnici predstavimo metodo in naredimo en ali dva primera male postavitev. Mala postavitev služi, da prepoznamo kje v sistemu se je prekinil red ljubezni in omogoči začetek procesa zdravljenja družinskega polja in posameznikov v njem, ki vodijo k razrešitvi problema posameznika ali cele družine. Delavnica bo potekala **3. aprila 2018, 4. maja 2018 in 30. maja 2018**. [Več](#). Vir: Inštitut za sistemske postavitev

3 dnevna KIDS Conference

Uspešne mame in očetje z dvema, tremi ali več otroki bodo zaupali dragocene nasvete kako ustvariti srečno družinsko in uspešno poslovno življenje. Priznana podjetja in znamke bodo predstavila svoje najboljše kampanje namenjene otrokom. Kako obenem doseči najboljše za otroke kot vašo ciljno skupino in vaš posel? Kids Conference bo potekala od 17. do 19. oktobra 2018 v Rovinju, Hrvaška. [Več](#). Vir: Kids Conference

Dan za spremembe- «Povezujemo skupnost!«

V okviru že **9. Dneva za spremembe** se bodo po vsej Sloveniji v soboto 7. aprila organizirale akcije, ki bodo spodbujale povezovanje v skupnosti. Priročniki za izvedbo akcij so vam na voljo [tukaj](#). Ne prepuščaj se toku, SPREMINJAJ tudi TI! Poglejte okoli sebe in takoj boste našli stvari, ki bi jih želeli spremeniti, ljudi, ki bi jim radi pomagali, naravo, ki bi lahko spet zadihala. Vir: Slovenska filantropija

PRO PR konferenca

Od 11. do 14. aprila 2018 se lahko udeležite 16. *PRO PR konference* v Hotelu Mona na Zlatiboru v Srbiji. PRO PR je prva mednarodna konferenca za komunikacijski menedžment južni Evropi, ki jo že več kot 15 let organizira agencija Apriori World iz Zagreba. [Več](#). Vir: Slovensko društvo za odnose z javnostmi

Poslovna odličnost

Priznanje Republike Slovenije za poslovno odličnost (v nadaljevanju: priznanje) je najvišje priznanje Republike Slovenije za dosežke na področju kakovosti proizvodov in storitev ter kakovosti poslovanja kot rezultata razvoja znanja in inovativnosti. Priznanje spodbuja slovenske organizacije k uvajanju sistemov sodobnega, učinkovitega in celovitega doseganja poslovne odličnosti ter hkrati daje prejemnikom priznanja večjo moč pri njihovi konkurenčnosti doma in v svetu. Rok za prijavo je **29. maj 2018**. [Več](#). Vir: Urad RS za meroslovje

Karierna tržnica

Karierni center Univerze v Mariboru v sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje (OS Maribor in OS Ptuj) v letu 2018 že petič organizira karierni sejem in hitre zaposlitvene razgovore. Hitri zaposlitveni razgovori bodo tudi letos ciljno usmerjeni za delodajalca, ki se bo odločil za sodelovanje. **»5. karierna tržnica v živo« bo 18. 4. 2018, med 10. in 13. uro** v prostorih rektorata Univerze v Mariboru. Namen dogodka je študentom in diplomantom UM ter mladim iskalcem zaposlitve zagotoviti priložnost, da vzpostavijo osebni stik s potencialnimi delodajalci. [Več](#). Vir: Karierni center Univerze v Mariboru

PODIM konferenca 2018

PODIM je največji in najvplivnejši start-up dogodek v regiji, ki se ga udeležijo štiri ključne skupine udeležencev. Vsako leto povežejo 800+ start-upov, investorjev, predstavnikov korporacij in ostalih deležnikov regijskega start-up ekosistema z globalnimi voditelji in misleci ter zagotavljamo učinkovito platformo za investiranje v najobetavnejše start-upe v regiji in širše. S povezovanjem globalnega in regionalnega start-up ekosistema prispevajo k razvoju regije Alpe Adria in območju Zahodnega Balkana. PODIM konferenca bo potekala **15. in 16. maja 2018** v Hotelu Habakuk v Mariboru. [Več](#). Vir: PODIM

Razpisi in priložnosti

Po kreativni poti do znanja 2017-2020

Namen javnega razpisa je spodbujanje krepitve sodelovanja in povezovanja visokošolskega sistema z okoljem (gospodarstvo, negospodarstvo), izvajanje modelov odprtega in prožnega prehanja med izobraževanjem in gospodarstvom ter družbenim okoljem. Ob partnerskem sodelovanju visokošolskih zavodov z (ne)gospodarstvom bodo mladi pridobili konkretne in praktične izkušnje že med izobraževanjem. Razpisnik je Javni razvojni, študentski, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije. Roki za oddajo vlog so najkasneje do:

23. 11. 2018 za drugo odpiranje;

22. 11. 2019 za tretje odpiranje.

Več. Vir: Javna agencija SPIRIT Slovenija

Študentske za program Fulbright za leto 2019

Študentske so namenjene udeležencem Fulbright programa, in sicer slovenskim državljanom za gostovanje v ZDA in ameriškim državljanom za gostovanje v Sloveniji. Vrednost razpisa je 130 tisoč evrov. **Rok prijave** do porabe sredstev oziroma najkasneje do vključno **28. 9. 2020**. Več in vir: Javni študentski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije

Creative Europe - MEDIA Sub-programme: Support for TV Programming 2018

V okviru podprograma Media programa Ustvarjalna Evropa je objavljen javni razpis, namenjen podpori za vključevanje evropskih avdiovizualnih del v televizijske programe za leto 2018. Pri njihovem nastajanju morajo sodelovati vsaj tri televizijske hiše iz treh držav, ki sodelujejo v podprogramu MEDIA. Predloge je treba predložiti najpozneje **24. 05. 2018**. Vrednost razpisa v programu Ustvarjalna Evropa (2014-2020) je 14,5 milijona evrov. Več. Vir: razpisi.info

Spodbude za zagon inovativnih Podjetij

Slovenski podjetniški sklad je 23.3.2018 v Uradnem listu RS št. 19/2018 in na spletni strani SPS-a objavil javni razpis P2 - Spodbude za zagon inovativnih podjetij. Mlada inovativna podjetja s potencialom rasti bodo lahko z nepovratnimi sredstvi v višini do 54.000 EUR razvijala produkt (MVP) in vstopila na trg. Razpis je odprt do 20. 04.2018. Več. Vir: Slovenski podjetniški sklad

Nagrada družbeno odgovornih podjetniških praks za partnerstva, inovacije in spremembe 2018

Mreža za družbeno odgovornost Slovenije je lansirala razpis za 3. nagrado družbeno odgovornih podjetniških praks za partnerstva, inovacije in spremembe. Namen nagrade je izpostaviti najboljše slovenske partnerske projekte s področja družbene odgovornosti in s tem povečati izmenjavo najboljših praks. **Rok za prijavo je 3.5.2018**. Več. Vir: Mreža za družbeno odgovornost Slovenije

Objavljen javni razpis za priznanje Republike Slovenije za poslovno odličnost za leto 2018

Razpis za nacionalno priznanje za poslovno odličnost, daje poudarke na merila, ki jih organizacije uporabijo na način, da dodatno poudarijo doseganje odličnosti s poudarkom na voditeljstvu, digitalni transformaciji in uporabi nelinearnih poslovnih modelih (krožni, eksponentni), ki jim ob hkratni učinkoviti rabi virov in energije omogočajo doseganje večje poslovne učinkovitosti, s tem pa ob upoštevanju načel poslovne odličnosti tudi večjo konkurenčnost na trgu. **Rok za prijavo na javni razpis je 29. maj 2018**.

Več. Vir: Urad RS za meroslovje

Nova knjiga: Družbeno odgovorno gospodarjenje

Foto: osebni arhiv

Naslov: Družbeno odgovorno gospodarjenje

Avtor: Viktor Žakelj

Leto izdaje: 2018

Ljubljana, VGB

Knjigo, ki je pravkar iz tiskarne, popolnoma sveža in vroča, je prebral in recenzijo napisal posebej za IRDO Mozaik ddr. Matjaž Mulej.

Viktorja Žaklja knjiga je **prvo delo o politični ekonomiji družbeno odgovorne družbe na svetu**. Doslej so vsi znani avtorji omejevali družbeno odgovornost na raven organizacij, državni ravni pa so globalni dokumenti svetovali, naj bo njen vzor, ne da bi povedali, kako naj to doseže. Žakljeva raziskava se lotiva izbranega dela odgovora na to vprašanje z obravnavo odnosa med trgom in družbenim indikativnim planom z dialektičnim sistemom mnogih bistvenih vidikov (po poglavjih), da bi se približala zakonu zadostne in potrebne celovitosti (iz Mulejeve dialektične teorije sistemov), za katerega en sam vidik, če je še tako poglobljen, ne zadošča, ker je nujno enostranski in zato marsikaj izpusti, četudi je morda bistveno. Zato je globalno edinstvena.

Tako avtor povzame **obravnani problem**: Živimo v času iskanja izhoda iz gospodarske, družbene pa tudi politične krize, ki je kriza kapitalizma kot družbeno-ekonomskega sistema. Ta čas se kaže kot posledica neoliberalne ideologije, ki je dodatno zaostрила družbeno-ekonomska protislovja kapitalizma, intenzivirala neracionalno gospodarjenje z razpoložljivimi naravnimi viri ter poglobila prepad med gospodarsko razvitimi in manj razvitimi območji sveta, znotraj posameznih držav pa je zaostрила socialno diferenciacijo. Načrtovalci izhoda iz krize ne problematizirajo kapitalističnega družbeno-ekonomskega sistema, ki dejansko generira in pogloblja krizo, ampak skušajo s sicer problematičnimi t. i. varčevalnimi ukrepi na nacionalnih ravneh, ki seveda niso dovolj, preseči zanje povsem običajni ciklični pojav, ti pa so – kot je znano - imanentni kapitalističnim družbeno-ekonomskim razmerjem. To, po Žakljevem mnenju, ne bo dovolj. Zato **Hipoteza**: potrebne so spremembe družbeno-ekonomskega sistema, revitalizacija in redefinicija nekaterih ključnih pojmov in politik, ki **povežejo v dialektični sistem trg, poslovno in državno planiranje ter družbeno odgovornost kot izraz dialektično-sistemskega ravnanja – v 'ekosocializmu'**.

Viktor Žakelj nas bralce plastično opozarja, da sodobno življenje ni tako enostavno, da bi njegovo urejanje smeli prepustiti niti trgu niti državnemu planu. Oba načina usklajevanja potreb in možnosti človeštva pač vsak zase ne zmoreta delovati dovolj celovito, saj sta monopolizirana v korist drobnega odstotka človeštva, namesto da sta sredstva za enake pravice in možnosti, a tudi zmožnosti vseh. Družbeno odgovornost – odgovornost vsakogar za vplive na družbo, je pobuda, sprejeta na globalni ravni, da bi premagali človeško enostranskost in uveljavili čim več soodvisnosti in celovitosti. Indikativno družbeno planiranje mora take procese podpirati informacijsko, ne ukazovalno. Trg pa mora nuditi priložnost vsakomur, da te informacije uporabi po svoji presoji in s svojim tveganjem.

The EUROPEAN PACT 4 YOUTH

Nacionalni akcijski načrt - Slovenija

Definicija družbene odgovornosti

Kaj pomeni družbena odgovornost?

Najpogosteje se koncept družbene odgovornosti pri podjetjih pojavlja na področju ravnanja z zaposlenimi, vlaganja v skupnost (neprofitni projekti), sodelovanja s poslovnimi partnerji (dobaviteljske verige, družbeno odgovorni skladi itd.), odnosa do okolja (proizvodnja ekoloških izdelkov, ...), tržišča (marketing z razlogom, sponzorstva in donacije itd.). V praksi preveč izstopa dobroteljskost, ki je v resnici važen, a droben delček družbene odgovornosti podjetij in ljudi do pomoči potrebnih delov širše družbe.

Družbena odgovornost podjetij (def. EU, Zelena knjiga2001) zajema štiri ključna področja:

- pošten odnos do zaposlenih,
- okolja,
- širše skupnosti,
- na trgu (do kupcev, dobaviteljev...),
- + Nujno: dobro načrtovano in izpeljano vodenje.

Poleg te je Evropska Unija podprla smernice za družbeno odgovornost ISO26000:2010. Dokument navaja, da je družbena odgovornost organizacije za vplive njenih odločitev in dejavnosti na družbo in okolje.

Definicija DO po ISO26000:2010 je:

»Družbena odgovornost je odgovornost organizacije za vplive njenih odločitev in dejavnosti na družbo in okolje, ki skozi pregledno in etično ravnanje:

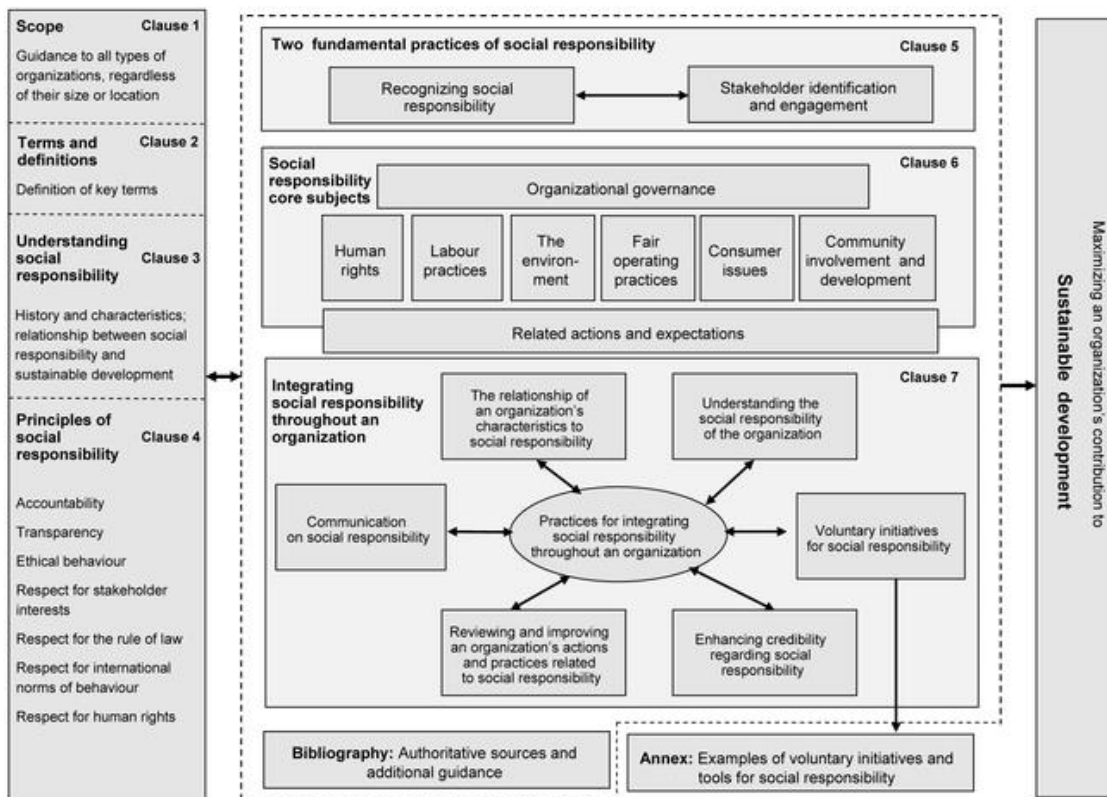
- prispeva k trajnostnemu razvoju, vključujoč zdravje in blaginjo družbe;
- upošteva pričakovanja deležnikov;
- je v skladu z veljavno zakonodajo in mednarodnimi normami ravnanja; ter
- je integrirana v celotno organizacijo in se izvaja v vseh njenih odnosih.

OPOMBA 1: Dejavnosti vključujejo izdelke, storitve in procese.;

OPOMBA 2 : Razmerja se nanašajo na dejavnosti organizacije v okviru polja njenih vplivov.«

Sedem osrednjih tem Standarda za družbeno odgovornost ISO 26000:2010: človekove pravice, zaposlovanje, okolje, etično ravnanje, pravice potrošnikov, vključenost v skupnost in razvoj, vse pa povezujejo celostni pristop, soodvisnost in dobro vodenje.

Več o ISO26000 lahko preberete na spletni strani: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:26000:ed-1:v1:en>

O Paktu za mlade

Pakt za Mlade je **medsebojno sodelovanje podjetij in voditeljev Evropske Unije**. Začela ga je CSR Europe, skupaj združuje predstavnike podjetij, šol in mladih ter predstavnike Evropskih institucij. **Pozivamo vsa** podjetja, družbene partnerje, predstavnike šolstva in izobraževanja, organizacije mladih, javne in privatne zaposlitvene službe, učitelje, trenerje, učence, starše in ostale, **da razvijajo ali utrdijo partnerstva v podporo zaposljivosti mladih in njihovo vključitev**. Več o projektu na spletnih straneh www.paktzamlade.si

Priprava Akcijskega načrta Pakt za mlade v Sloveniji – aktivnosti inštituta IRDO

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti IRDO se je kot nacionalna partnerska organizacija za Slovenijo v mreži CSR Europe priključil aktivnostim za mlade v Evropi. V ta namen se je zavezal, da bo za Slovenijo do konca septembra 2017 pripravil Nacionalni akcijski načrt Pakt za mlade, ki bo povezoval podjetja, izobraževalne institucije in mlade v podporo razvoju veščin, izobraževanju in zaposlovanju mladih. Hkrati pa se je zavezal, da bo v mednarodnem prostoru izmenjeval izkušnje na to temo ter prenašal znanja s tega področja v Slovenijo in navzven.

Pakt za mlade v Sloveniji – Nacionalni akcijski načrt

V letu 2017 je inštitut IRDO pripravil osnutek Nacionalnega akcijskega načrta na temo Pakt za mlade do 28.9.2017, ki je bil potrjen 28. septembra 2017 v Mariboru na 12. IRDO mednarodni konferenci *Družbena odgovornost in izzivi časa*.

Kaj je Nacionalni akcijski načrt Pakt za mlade v Sloveniji?

Je evropska kampanja, strokovno podprta s strani Evropske komisije in njenih organizacij, koordinira jo CSR Europe. Izhodišča za kampanjo so v posamezni državi enaka, kot v drugih EU državah.

Gre za spodbujanje razvoja NAP v državah članicah EU z namenom krepitev poslovno-izobraževalnih partnerstev v podporo mladim.

Je prostovoljna zaveza podjetij, izobraževalnih ustanov in mladinskih organizacij ter drugih deležnikov za sodelovanje v korist hitrejšega zaposlovanja mladih, zmanjševanju vrzeli na področju veščin in povečanju medsektorskega sodelovanja.

Ni vladni načrt, ne predpisuje ga Vlada RS (upamo pa, da ga podpira).

Kdo lahko sodeluje?

Podjetja, socialni partnerji, ponudniki izobraževanj in usposabljanj, mladinske organizacije, javne in zasebne zaposlitvene organizacije, učitelji, trenerji, učenci, starši in ostali.

Namen: promovirati pripravništva, vajeništva kot enako možnost izbire, odpirati nove karijerne in izobraževalne poti, podpora mladim pri prehodu v zaposlitev, pomoč podjetjem, da pridobijo talentirane kadre, podpora šolam, učiteljem in ravnateljem, podpora in opolnomočenje posredniških organizacij (za mlade, podjetja, izobraževalne ustanove...).

Cilji za Slovenijo:

- ⇒ **Pripraviti en slovenski Nacionalni akcijski načrt** v okviru evropske kampanje Pakt za mlade
- ⇒ **Vzpostaviti vsaj 50 poslovno-izobraževalnih partnerstev v Sloveniji** (do konca leta 2018) V ta namen vključiti vsaj: 100 učiteljev, 50 delodajalcev (do konca leta 2018). Imeti vpliv na vsaj 5.000 učencev (do konca leta 2018).
- ⇒ **Zagotoviti vsaj: 150 novih kakovostnih** pripravništev, vajeništev ali novih prvih zaposlitev (do konca leta 2018)
- ⇒ **Promovirati kampanjo** Pakt za mlade v Sloveniji in vzpostaviti spletno mesto na to temo, ki bo redno ažuriran
- ⇒ **Povečati cilje za 10 %** vsako leto do leta 2020.

Preglednica 2: Delovni načrt Pakt za mlade za Slovenijo 2016-2020

Zap. št.	Cilj/Prioritete za Slovenijo	Aktivnosti	Predvideni rezultati
1	Pripraviti 1 slovenski Nacionalni akcijski načrt v okviru kampanje Pakt za mlade.	Analiza obstoječega stanja v Sloveniji. Pregled in primerjava strokovne literature CSR Europe in nacionalnih partnerskih organizacij za pripravo slovenske verzije akcijskega načrta. Zapis slovenskega Nacionalnega akcijskega načrta v okviru kampanje Pakt za mlade. Rok: do 30.9.2018.	Pripravljen in distribuiran na naslove različnih deležnikov - 1 slovenski Nacionalni akcijski načrt v okviru kampanje Pakt za mlade.
2	Vzpostaviti vsaj 50 poslovno-izobraževalnih partnerstev v Sloveniji. V ta namen vključiti vsaj: 100 učiteljev, 50 delodajalcev. Imeti vpliv na vsaj 5.000 učencev (do konca leta 2018).	Povezati gospodarske zbornice, združenja z izobraževalnimi ustanovami in mladinskimi organizacijami ter organizacijami za mlade – skupne konference, mreženja, hitri poslovni sestanki. Opolnomočiti mladinske organizacije in njihove člane s podjetniškimi vsebinami, povezovanje z gospodarskim sektorjem. Pritegniti podjetja in vladne ustanove k sodelovanju in podpori Pakta za mlade. Izobraževati mlade o podjetništvu na vseh ravneh izobraževanja (gostujoči predavatelji iz podjetništva v šolah, izobraževalni obiski učiteljev, obiski učencev na delovnih mestih itd.). Vpeljati osnove podjetništva v izobraževalne organizacije na vseh ravneh in smereh učenja. Sodelovanje s šolami na področju krepitve podjetniških vsebin v kurikulumih. Rok: do 31.12.2018.	Podpis pisem o nameri. Dogovor o skupnih akcijah. Pregled podjetniških vsebin v kurikulumih slovenskih šol in predlogi za nadgradnjo le-teh. Izvedba delavnic na to temo. Izvedba sestankov v podporo mreženja organizacij in skupne promocije aktivnosti na tem področju.
3	Zagotoviti vsaj: 150 novih kakovostnih pripravništev, vajeništev ali novih prvih zaposlitev (do konca leta 2018).	Vzpostaviti podjetniško-izobraževalna-mladinska partnerstva v Sloveniji v podporo mladim, zagotavljati mreženja med njimi in mladimi. Promocija 18 organizacij – aktivno državljanstvo za mlade in zaposlovanje mladih. Izvedba projektov 18 nacionalnih in regionalnih mrež v okviru javnega razpisa URSM za aktivno državljanstvo (2016-2018). Nudjenje kvalitetnejših pripravništev, začetna delovna mesta in priložnosti za učno mobilnost mladih v sodelovanju s ponudniki izobraževanj in usposabljanj. Priprava povabil podjetjem za vključitev mladih v te aktivnosti v sodelovanju s šolami in Zavodom RS za zaposlovanje ter drugimi podpornimi organizacijami. Rok: do 31.12.2018.	Z javnim razpisom se bo skupaj dosegel kazalnik 464 zaposlitev (od tega 195 zaposlitev v vzhodni kohezijski regiji in 269 zaposlitev v zahodni kohezijski regiji) (URSM 2016). Narediti pregled pripravništev, vajeništev v sodelovanju z državnimi organizacijami in podjetji. Promovirati 18 organizacij v podporo zaposlovanju mladih na portalu paktzamlade.si.
4	Vzpostaviti nacionalni portal kampanje Pakt za mlade in vzpostaviti regijska sodelovanja, partnerstva – promocija podpisnikov pakta in vabilo mladim k sodelovanju v regijah po Sloveniji.	Vzpostavitev spletnega mesta www.paktzamlade.si . Kampanja za pridobitev podpisnikov pisma o nameri P4Y Slovenija in predstavitev le-teh na tem portalu. Iskati primere dobrih praks na tem področju in jih objavljati na portalu. Priprava opisov primerov dobrih praks sodelovanja mladih s podjetji in izobraževalnimi ustanovami za objavo na portalu. Rok: do 31.10.2017.	Delujoče in ažurirano spletno mesto www.paktzamlade.si Promocija obstoječih podpisnikov pakta in pridobivanje novih – vsaj 20 novih podpisnikov letno. Objava primerov dobrih praks, vsaj 12 letno na www.paktzamlade.si
5	Povečati cilje za 10 % vsako leto do leta 2020.	Razvijati aktivnosti in nadgrajevati zgoraj navedene cilje ter aktivnosti vsako leto. Pripraviti nov delovni načrt za vsako leto. Rok: do 31.12.2020.	Vsako leto evalvirati delovni načrt in pripraviti novega za tekoče leto.

V sklopu Nacionalnega akcijskega načrta Pakt za mlade v Sloveniji največ pozornosti namenjamo naslednjim skupnim predlogom Pakta za mlade, ki so osnova vseh 28 akcijskih načrtov, ki so jih pripravile organizacije v Evropski uniji:

- ⇒ **vzpostavitev skupne podjetniško-izobraževalne iniciative**, kot so na primer gostujoči predavatelji iz podjetništva v šolah, izobraževalni obiski učiteljev, obiski učencev na delovnih mestih itd.;
- ⇒ **podpora ustreznim deležnikom v njihovem dialogu** z lokalnimi, regionalnimi, nacionalnimi in Evropskimi organi;
- ⇒ **raziskovanje novih potencialov za ustvarjanje podjetniško-izobraževalnih partnerstev kot navad pri izobraževanju mladih** in pri razvoju delovne sile v Evropi;
- ⇒ **ustvarjanje partnerstva med podjetji, šolami, učenci in učitelji** za zagovarjanje pomembnosti učiteljev, povečati privlačnost poklica učitelja in demonstracija ključnega pomena izobrazbe za ekonomski razvoj, zaposljivost, družbeni razvoj in kohezijo;
- ⇒ **bolj jasno predvidevanje in komuniciranje o potrebnih znanjih in spretnostih za osnovna, specifična, transversalna in visokokakovostna delovna mesta** – vključno z digitalnimi, podjetniškimi, socialnimi in zelenimi spretnostmi;
- ⇒ **prepoznavanje in potrdila za predhodno učenje, vključno z neformalnim učenjem**; in tudi znanja in kvalifikacije, pridobljene zunaj EU, predvsem za migrante in begunce;
- ⇒ **nudjenje kvalitetnejših pripravništev, začetna delovna mesta in priložnosti za učno mobilnost mladih v sodelovanju s ponudniki izobraževanj in usposabljanj**, kot tudi s ponudniki Jamstva za mlade; vsa pripravništva naj bodo vsaj v minimalnem obsegu usklajena z EU okvirjem kakovosti za pripravništvo;
- ⇒ **razvijanje ukrepov za vključevanje v podjetništvo in izobraževanje, s posebno pozornostjo na raznolikosti in državljanstvu** ter skupnimi vrednotami o svobodi, toleranci in nediskriminaciji;
- ⇒ **vzpostavljanje kulture sodelovanja in izmenjave med podjetji in ponudniki izobraževanj in usposabljanj** z namenom predvidevanja in usklajevanja potrebnih spretnosti;
- ⇒ **zaveza voditeljev podjetij, da sodelujejo s šolami, ponudniki poklicnega izobraževanja in usposabljanja**, visokoškolskimi institucijami, javnimi in zasebnimi zaposlitvenimi organizacijami, socialnimi partnerji, gospodarskimi zbornicami, industrijami, obrtni in ostalimi organizacijami in mrežami, ki podpirajo Evropski Pakt za Mlade, da opredelijo skupne ukrepe na vseh stopnjah – evropski, nacionalni, regionalni in lokalni – ki bodo vodili k bolj pomembnim in dolgotrajnim vplivom v korist mladim in za podjetja;
- ⇒ **povečanje aktivnega sodelovanja podjetij v EU programih in iniciativah**, na primer v agendi za znanja, jamstvu za mlade, v okviru kakovosti za pripravništva, v Evropski zvezi za pripravništva; vključevanje več dolgotrajne mobilnosti za pripravnike v skladu z nedavnimi iniciativami iz Jacques Delors inštituta, Evroposlanca Jeana Arthuisa, EURES in »Your first EURES job«, velike koalicije za digitalne službe in v celoti izkoristiti finančne priložnosti Erasmus+, Evropskega sklada za strateške investicije, Evropskega socialnega sklada, EIB programa »Spretnosti in službe«, Horizon2020 in Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Kaj bomo merili v določenem obdobju (v posameznem letu) v okviru kampanje?

- ⇒ Število vključenih oseb, na katere je imela kampanja vpliv (učenci, učitelji, direktorji, zaposleni, mentorji...).
- ⇒ Število poslovno-izobraževalnih partnerstev.
- ⇒ Družbene skupine, na katere ima kampanja vpliv.
- ⇒ Število novih pripravništev.
- ⇒ Število novih vajeništev.
- ⇒ Število novih prvih zaposlitev.

Merjenje kakovosti partnerstev:

- ⇒ Letna evalvacija opravljenega dela z vsemi deležniki.
- ⇒ Pridobivanje povratnih informacij od deležnikov.
- ⇒ Uporaba zbranih informacij za razvoj novih letnih aktivnosti, programov.
- ⇒ Drugo.

Pripravila: dr. Martina Rauter

VABIMO VAS V

VODILNO SLOVENSKO ORGANIZACIJO ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETIJ, NEVLADNIH ORGANIZACIJ IN USTANOV

Sodelujte pri sestavljanju mozaika znanja o družbeni odgovornosti in njenem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja. Po svojih močeh se povežimo pri iskanju rešitev in njihovem udejanjanju.

**K DRUŽBENI ODGOVORNOSTI LAHKO
POMEMBNO PRISPEVATE TUDI VI.**

**SODELUJTE Z NAMI,
POSTANITE NAŠI ČLANI!**

IRDO

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Preradovičeva ulica 26, 2000 Maribor,

Tel.: **031 344 883**

e-pošta: info@irdo.si

Spletna mesta:

www.irdo.si

www.horus.si

www.model-m.si

Skupaj z vami
sestavljamo
mozaik znanja
in sodelovanja
za več družbene
odgovornosti

